

CONCEPT

**Wetsvoorstel tot vaststelling
van Boek 4 van het nieuwe
Wetboek van Strafvordering**

Berechting

Berechting

INDELING

1 Het aanbrengen van de strafzaak ter berechting

- 4.1.1 Procesinleiding en voorbereiding van de terechtzitting
- 4.1.2 Oproeping voor de terechtzitting en intrekking van de procesinleiding

2 Het onderzoek op de terechtzitting

- 4.2.1 Algemene bepalingen
- 4.2.2 De aanvang van het onderzoek
- 4.2.3 De omvang van het onderzoek
- 4.2.4 Het onderzoek van de zaak zelf
  - 4.2.4.1 Inleidende bepalingen
  - 4.2.4.2 Het verhoor van de verdachte
  - 4.2.4.3 Het verhoor van de getuige
  - 4.2.4.4 Het verhoor van de deskundige
  - 4.2.4.5 De uitoefening van het spreekrecht
  - 4.2.4.6 Het onderzoek van de vordering van de benadeelde partij
  - 4.2.4.7 Het beslag
  - 4.2.4.8 Nader onderzoek
  - 4.2.4.9 De schorsing van het onderzoek
  - 4.2.4.10 Het requisitoir en het pleidooi, repliek en dupliek
  - 4.2.4.11 De sluiting van het onderzoek en beslissingen ten aanzien van de uitspraak
  - 4.2.4.12 Heropening van het onderzoek
- 4.2.5 De verslaglegging van de terechtzitting

3 De beraadslaging, de uitspraak en het vonnis

- 4.3.1 Beraadslaging over het ten laste gelegde feit
- 4.3.2 Bewijs
- 4.3.3 Beraadslaging over bijkomende beslissingen
- 4.3.4 Inhoud van het vonnis
- 4.3.5 Uitspraak en verstrekking van het vonnis
- 4.3.6 Terbeschikkingstelling van het vonnis
- 4.3.7 Herstelbeslissingen

4 Berechting door de enkelvoudige kamer

Voorstel van wet tot vaststelling van Boek 4 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering inhoudende bepalingen over de berechting in verband met de modernisering van het Wetboek van Strafvordering (Vaststellingswet Boek 4 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Berechting))

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die dezen zullen zien of horen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het Wetboek van Strafvordering zal worden gemoderniseerd en dat het daartoe wenselijk is Boek 4 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Berechting) vast te stellen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Boek 4 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering wordt als volgt vastgesteld:

BOEK 4

Berechting

HOOFDSTUK 1

Het aanbrengen van de strafzaak ter berechting

TITEL 4.1.1

Procesinleiding en voorbereiding van de terechtzitting

Artikel 4.1.1.1 [artikel 258, eerste lid, artikel 260, derde lid, artikel 261 en nieuw]

1. De officier van justitie brengt de strafzaak ter berechting aan door het indienen van een procesinleiding bij de voorzitter van de rechtbank. De berechting vangt hierdoor aan.
2. De officier van justitie brengt strafbare feiten waarvan dezelfde persoon wordt verdacht of zaken tegen medeverdachten ter gelijktijdige berechting aan, indien dit in het belang van de behandeling van de zaak is.
3. De procesinleiding bevat:
  - a. een opgave van het feit dat ten laste wordt gelegd, met vermelding omstreeks welke tijd en welke plaats het begaan zou zijn;
  - b. de wettelijke voorschriften waarbij het feit is strafbaar gesteld;
  - c. een opgave van de getuigen, deskundigen, slachtoffers, spreekgerechtigden, benadeelde partijen of tolken die de officier van justitie voor de terechtzitting zal oproepen.
4. Indien de officier van justitie ter bepaling van de straf een niet ten laste gelegd feit ter terechtzitting ter sprake wenst te brengen, wordt dit feit in de procesinleiding kort aangeduid.

Artikel 4.1.1.2 [artikel 260, vierde en vijfde lid, en nieuw]

1. De voorzitter van de rechtbank doet de procesinleiding aan de verdachte betekenen. Hij wijst de verdachte op:
  - a. zijn recht een verzoek als bedoeld in artikel 4.1.1.4, eerste tot en met derde lid, in te dienen;
  - b. zijn recht op rechtsbijstand;
  - c. zijn recht op kennisneming van alle processtukken;

- d. zijn recht om bij de rechtbank een bezwaarschrift als bedoeld in artikel 3.3.1 [262] in te dienen.
2. Indien de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, wordt hem een schriftelijke vertaling van de procesinleiding en de mededelingen, bedoeld in het eerste lid, verstrekt dan wel wordt hem daarvan in een voor hem begrijpelijke taal schriftelijk mededeling gedaan.
3. In afwijking van het eerste lid verwijst de voorzitter de strafzaak, indien deze naar zijn oordeel door een enkelvoudige kamer dient te worden behandeld, naar die enkelvoudige kamer met het oog op de dagbepaling.

Artikel 4.1.1.3 [nieuw]

De voorzitter van de rechtbank kan ter voorbereiding van de terechtzitting overleg voeren met de officier van justitie en de verdachte. Hij stelt hen in kennis van daaromtrent door de andere procespartij ingenomen standpunten en door hem genomen beslissingen.

Artikel 4.1.1.4 [artikel 263, artikel 264 en nieuw]

1. De verdachte kan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk verzoeken getuigen en deskundigen voor de terechtzitting te doen oproepen. De verdachte geeft aan de voorzitter de namen en de woon- of verblijfplaats op, of, indien onbekend, een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de getuige of deskundige.
2. De verdachte kan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk verzoeken te bevelen dat de officier van justitie zo nauwkeurig mogelijk omschreven stukken bij de processtukken zal voegen dan wel stukken van overtuiging over zal leggen.
3. Een verzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid wordt ingediend binnen twee weken na betekening van de procesinleiding. De termijn kan door de voorzitter ambtshalve of op verzoek van de verdachte eenmaal met twee weken worden verlengd. De termijn kan met instemming van de verdachte worden verkort. Door de instemming stemt de verdachte tevens in met verkorting van de termijn, bedoeld in artikel 3.3.1, eerste lid.
4. De voorzitter stelt de officier van justitie in de gelegenheid op een verzoek van de verdachte te reageren.
5. De voorzitter willigt een verzoek als bedoeld in het eerste lid niet in indien de officier van justitie aanvoert dat:
  - a. hij van oordeel is dat de gezondheid of het welzijn van de getuige of deskundige door het afleggen van een verklaring op de terechtzitting in gevaar wordt gebracht, en het voorkomen van dit gevaar zwaarder weegt dan het belang om de getuige of deskundige op de terechtzitting te kunnen ondervragen;
  - b. sprake is van een bedreigde getuige of een afgeschermd getuige wiens identiteit verborgen is gehouden;
  - c. hij de getuige heeft toegezegd dat deze op geen andere wijze zal worden verhoord dan als bedreigde of afgeschermd getuige wiens identiteit verborgen wordt gehouden en de rechter-commissaris ten aanzien van die getuige nog geen bevel als bedoeld in de artikelen 2.10.3.3.1, eerste lid, of 2.10.3.6.2, eerste lid, heeft gegeven.
6. De voorzitter kan, indien de verdachte en de officier van justitie daarmee instemmen, de rechter-commissaris verzoeken de getuige of deskundige te verhoren of bepalen dat een van de rechters die over de strafzaak oordelen, de getuige of deskundige als rechter-commissaris zal verhoren. Deze rechter kan aan het onderzoek op de terechtzitting deelnemen, tenzij bij het verhoren van de getuige of deskundige is bepaald dat de verdachte of zijn raadsman daarbij niet aanwezig mag zijn.
7. De voorzitter stelt de officier van justitie en de verdachte zo spoedig mogelijk in kennis van zijn beslissing op een verzoek als bedoeld in het eerste of tweede lid. Bij inwilliging van een verzoek beveelt de voorzitter de officier van justitie de getuige of deskundige op te roepen, de stukken bij de processtukken te voegen of de stukken van overtuiging over te leggen.
8. Indien een verzoek als bedoeld in het eerste of tweede lid wordt gedaan buiten de termijn, bedoeld in het derde lid, is het vierde tot en met het zevende lid van overeenkomstige toepassing,

tenzij de voorzitter meteen van oordeel is dat het verzoek zich gelet op het tijdstip dat voor de terechtzitting is bepaald, niet voor inwilliging leent.

Artikel 4.1.1.5 [nieuw]

De voorzitter van de rechtbank kan ambtshalve, op vordering van de officier van justitie of op verzoek van de verdachte, de officier van justitie en de verdachte in de gelegenheid stellen voorafgaand aan de behandeling van de strafzaak schriftelijke standpunten uit te wisselen.

Artikel 4.1.1.6 [artikel 258, tweede lid, eerste volzin en nieuw]

1. De voorzitter van de rechtbank bepaalt zo spoedig mogelijk in overleg met de officier van justitie en zo mogelijk in overleg met de verdachte of zijn raadsman de dag en het tijdstip waarop de terechtzitting plaatsvindt.
2. De voorzitter kan ambtshalve, op vordering van de officier van justitie of op verzoek van de verdachte, bepalen dat de inhoudelijke behandeling van de strafzaak wordt voorafgegaan door een regiezitting.

Artikel 4.1.1.7 [artikel 258, tweede lid, tweede en vierde volzin en artikel 263, eerste lid, tweede volzin]

1. De voorzitter van de rechtbank kan bij de dagbepaling of nadien bevelen:
  - a. dat de officier van justitie nader omschreven onderzoek zal verrichten of doen verrichten;
  - b. dat de officier van justitie stukken bij de processtukken zal voegen dan wel stukken van overtuiging over zal leggen;
  - c. dat de verdachte in persoon zal verschijnen;
  - d. dat de verdachte met het oog op zijn persoonlijke verschijning zal worden meegebracht.
2. De voorzitter kan ambtshalve of op verzoek van de verdachte die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, bevelen dat de officier van justitie een tolk zal oproepen.

Artikel 4.1.1.8 [artikel 258, tweede lid, derde volzin, artikel 263, vierde lid, artikel 264, tweede en derde lid, en nieuw]

1. De voorzitter van de rechtbank kan de officier van justitie bevelen getuigen of deskundigen voor de terechtzitting op te roepen. Het bevel vermeldt de namen en de woon- of verblijfplaats, of, indien onbekend, een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de getuige of deskundige. Artikel 4.1.1.4, zesde lid, is van toepassing.
2. Voordat de voorzitter het bevel geeft, stelt hij de officier van justitie in de gelegenheid zijn standpunt daarover kenbaar te maken. Indien de officier van justitie aanvoert dat sprake is van een van de gronden vermeld in artikel 4.1.1.4, vierde lid, geeft de voorzitter het bevel niet.
3. De voorzitter kan de medebrenging bevelen van de getuige van wie op grond van feiten en omstandigheden aannemelijk is dat hij geen gevolg zal geven aan een oproeping om op de terechtzitting te verschijnen.

Artikel 4.1.1.9 [artikel 258, derde lid]

Spreekgerechtigden als bedoeld in artikel 1.5.2.8 kunnen de voorzitter van de rechtbank verzoeken toe te staan dat het hun toegekende spreekrecht zal worden uitgeoefend door hun raadsman of een daartoe bijzondere gemachtigde.

TITEL 4.1.2

Oproeping voor de terechtzitting en intrekking van de procesinleiding

Artikel 4.1.2.1 [nieuw]

1. De officier van justitie roept de verdachte voor de terechtzitting op.
2. De oproeping wordt betekend en bevat de opgave, bedoeld in artikel 4.1.1.1, derde lid, onder a en b. Artikel 4.1.1.1, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.1.2.2 [artikel 260, eerste en tweede lid en artikel 263, vijfde lid]

1. De officier van justitie roept schriftelijk voor de terechtzitting op:
  - a. de getuigen en deskundigen die hij in de procesinleiding heeft opgegeven;
  - b. de getuigen en deskundigen wier oproeping door de voorzitter is bevolen;
  - c. andere getuigen en deskundigen die de officier van justitie wenst te verhoren.
2. Op het verhoor van de getuigen en deskundigen, bedoeld in het eerste lid, onder a en c, is artikel 4.1.1.4, zesde lid, van toepassing.
3. De officier van justitie roept voorts schriftelijk voor de terechtzitting op:
  - a. het slachtoffer dat daarom heeft verzocht;
  - b. de spreekgerechtigde die daarom heeft verzocht;
  - c. de benadeelde partij;
  - d. een tolk, indien de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst.

Artikel 4.1.2.3 [artikel 260, derde tot en met zesde lid, en nieuw]

1. In de oproeping wordt de verdachte meegedeeld:
  - a. bij welke rechtbank, op welke datum en op welk tijdstip de terechtzitting plaatsvindt;
  - b. welke getuigen, deskundigen, slachtoffers, spreekgerechtigden, benadeelde partijen of tolken worden opgeroepen;
  - c. dat hij het recht heeft de voorzitter van de rechtbank te verzoeken getuigen en deskundigen voor de terechtzitting te doen oproepen;
  - d. dat hij het recht heeft getuigen en deskundigen naar de terechtzitting mee te brengen;
  - e. dat hij het recht heeft de voorzitter van de rechtbank te verzoeken om een tolk te doen oproepen;
  - f. dat de voorzitter van de rechtbank of de rechtbank de persoonlijke verschijning of de medebrenging van de verdachte kan bevelen indien het wenselijk wordt geacht dat deze bij de behandeling van de strafzaak op de terechtzitting aanwezig is.
  - g. dat hij, indien hij wordt verdacht van een misdrijf als genoemd in artikel 4.2.1.1a en zich ter zake van het ten laste gelegde feit in voorlopige hechtenis bevindt, in persoon op de terechtzitting moet verschijnen en dat de rechtbank zijn medebrenging kan bevelen.
2. Indien de voorzitter heeft bepaald dat sprake is van een regiezitting wordt hiervan mededeling gedaan in de oproeping. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onderdelen b, c en d, wordt daarbij tevens meegedeeld dat voor die terechtzitting geen getuigen en deskundigen worden opgeroepen onderscheidenlijk kunnen worden meegebracht.
3. Indien de officier van justitie voornemens is te vorderen dat ten aanzien van een jongvolwassene toepassing wordt gegeven aan artikel 77c van het Wetboek van Strafrecht en de bepalingen van afdeling 6.1.1.4 van titel 1.1 van hoofdstuk 1 van Boek 6, maakt hij dit in de oproeping aan de verdachte kenbaar. In dat geval is de verdachte verplicht in persoon te verschijnen. Bij oproeping wordt hem kennis gegeven dat, indien hij niet aan deze verplichting voldoet, de rechtbank zijn medebrenging kan bevelen.
4. Indien de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, wordt hem zo spoedig mogelijk een schriftelijke vertaling van de oproeping verstrekt dan wel wordt hem in een voor hem begrijpelijke taal schriftelijk mededeling gedaan van de plaats, datum en het tijdstip van de terechtzitting en de mededelingen, genoemd in het eerste tot en met het derde lid.

Artikel 4.1.2.4 [artikel 265, eerste en tweede lid]

1. Tussen de dag waarop de oproeping aan de verdachte is betekend en die van de terechtzitting moet een termijn van ten minste tien dagen verlopen.

2. Indien de oproeping wordt betekend op de wijze bedoeld in artikel 1.9.2.1, derde lid [artikel 36d USB], kan de verdachte in de akte van uitreiking een verklaring, houdende zijn toestemming tot verkorting van deze termijn, doen opnemen. De verdachte moet de verklaring tekenen. Indien hij de verklaring niet kan tekenen, wordt de oorzaak daarvan in de akte vermeld.

Artikel 4.1.2.5 [artikel 278, derde en vierde lid, en nieuw]

1. De voorzitter van de rechtbank kan ambtshalve, op vordering van de officier van justitie of op verzoek van de verdachte of zijn raadsman beslissen dat de behandeling van de strafzaak wordt uitgesteld.
2. De voorzitter stelt de officier van justitie, de verdachte en zijn raadsman van zijn beslissing in kennis. Hij bepaalt een nieuwe dag en tijdstip van de terechtzitting en beveelt de oproeping van de verdachte, zijn raadsman en de personen, bedoeld in artikel 4.1.2.2.

Artikel 4.1.2.6 [artikel 266 en nieuw]

1. Tot de aanvang van de terechtzitting kan de officier van justitie een ingediende procesinleiding intrekken, ook op gronden aan het algemeen belang ontleend. Hij stelt de voorzitter van de rechtbank en de verdachte hiervan direct in kennis. Indien de verdachte reeds voor de terechtzitting is opgeroepen, stelt de officier van justitie de personen, bedoeld in artikel 4.1.2.2, hiervan eveneens in kennis.
2. In het geval, bedoeld in het eerste lid, geeft de officier van justitie de verdachte tevens kennis dat hij van vervolging afziet. Door die kennisgeving eindigt de zaak. Artikel 3.1.3, tweede lid, is van toepassing.
3. In afwijking van het tweede lid kan de officier van justitie de verdachte direct meedelen dat hij terzake van het feit waarop de tenlastelegging betrekking heeft een strafbeschikking zal uitvaardigen.

HOOFDSTUK 2

Het onderzoek op de terechtzitting

TITEL 4.2.1

Algemene bepalingen

Artikel 4.2.1.1 [artikel 268, tweede en derde lid]

1. Behalve de rechters en de griffier neemt aan de tafel van de rechtbank niemand plaats.
2. De rechter die als rechter-commissaris enig onderzoek in de zaak heeft verricht, neemt, behoudens bij toepassing van artikel 4.2.4.8.4, tweede lid, aan het onderzoek op de terechtzitting geen deel.

Artikel 4.2.1.1a [nieuw]

De verdachte moet in persoon op de terechtzitting verschijnen indien hij zich in voorlopige hechtenis bevindt in verband met het ten laste gelegde feit, voor zover het een misdrijf betreft:

- a. dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen en waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaar of meer is gesteld; of
- b. als omschreven in de artikelen 240b, 248c, 248d, 248e, 250, 273f en 317, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 4.2.1.2 [artikel 269]

1. Het onderzoek op de terechtzitting vindt in het openbaar plaats. De rechtbank kan gehele of gedeeltelijke behandeling met gesloten deuren bevelen. Dit bevel kan worden gegeven in het

belang van de goede zeden, de openbare orde, de staatsveiligheid, en ook indien de belangen van personen die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, of de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de verdachte, andere procesdeelnemers of anderszins bij de zaak betrokkenen dit eisen. Een dergelijk bevel kan ook worden gegeven, indien de openbaarheid naar het oordeel van de rechtbank het belang van een goede rechtspleging ernstig zou schaden.

2. Voordat de rechtbank het bevel geeft, hoort zij de officier van justitie, de verdachte en andere procesdeelnemers, zo nodig met gesloten deuren.

3. Het bevel wordt met redenen omkleed in het proces-verbaal van de terechtzitting vermeld.

4. Tot bijwoning van de niet openbare terechtzitting kan de voorzitter bijzondere toegang verlenen.

5. Tot bijwoning van een openbare terechtzitting worden, tenzij in bijzondere gevallen ter beoordeling van de voorzitter, als toehoorders niet toegelaten personen die de leeftijd van twaalf jaar nog niet hebben bereikt. De voorzitter heeft de bevoegdheid om toehoorders niet toe te laten, indien deze de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met uitzondering van slachtoffers die de leeftijd van twaalf jaar wel, maar de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt die de terechtzitting wensen bij te wonen.

Artikel 4.2.1.3 [nieuw]

De rechtbank kan bepalen dat van het onderzoek op de terechtzitting een beeld- of geluidsopname wordt gemaakt. De voorzitter doet daarvan mededeling.

Artikel 4.2.1.4 [artikel 272]

1. De voorzitter heeft de leiding van en bewaakt de orde tijdens het onderzoek op de terechtzitting. Hij geeft daartoe de nodige bevelen.

2. De voorzitter kan op grond van klemmende redenen bevelen dat enige vraag door zijn tussenkomst wordt gesteld.

3. De voorzitter kan een lid van de meervoudige kamer aanwijzen en hem in zijn plaats belasten met de leiding van het onderzoek. Dit lid oefent de taken en bevoegdheden uit die aan de voorzitter zijn toegekend.

Artikel 4.2.1.5 [artikel 273, derde lid]

Indien een procesdeelnemer als genoemd in artikel 4.2.2.6 de orde op de terechtzitting verstoort en tevergeefs door de voorzitter is gewaarschuwd, kan de voorzitter zijn verwijdering uit de zittingzaal bevelen en, zo nodig, bevelen dat hij gedurende de terechtzitting of een gedeelte daarvan in verzekering wordt gesteld. Indien de voorzitter de verwijdering van de verdachte uit de zittingzaal heeft bevolen, wordt de behandeling van de zaak op tegenspraak voortgezet. Een en ander wordt vastgelegd in het proces-verbaal van de terechtzitting.

Artikel 4.2.1.6 [artikel 328 en nieuw]

1. Tot het nemen van elke rechterlijke beslissing op grond van de bepalingen van dit hoofdstuk kan door de officier van justitie een vordering en door de verdachte een verzoek worden gedaan, tenzij de wet anders bepaalt.

2. Tot het nemen van de rechterlijke beslissing op grond van artikel 4.2.1.2, eerste lid, tweede volzin, kan ook door andere procesdeelnemers een verzoek worden gedaan.

3. Tot het nemen van de rechterlijke beslissing op grond van artikel 4.2.5.1, derde lid, kan ook door de benadeelde partij een verzoek worden gedaan.

4. De rechterlijke beslissingen op grond van de bepalingen van dit hoofdstuk worden met redenen omkleed voor zover dat voor de begrijpelijkheid van die beslissingen noodzakelijk is.

Artikel 4.2.1.7 [artikel 329]

Voordat de rechtbank beslist op een verzoek van de verdachte, hoort zij de officier van justitie. Voordat de rechtbank beslist op een vordering van de officier van justitie, stelt zij de verdachte in de gelegenheid daarover het woord te voeren.

Artikel 4.2.1.8 [artikel 331]

1. Elke bevoegdheid van de verdachte die bij dit hoofdstuk is toegekend, komt ook toe aan de raadsman die de op de terechtzitting aanwezige verdachte bijstaat ofwel op grond van 4.2.2.4, eerste lid, tot de verdediging van de afwezige verdachte is gemachtigd.
2. In alle gevallen waarin bij dit hoofdstuk de instemming, het verhoor of een andere uitlating van de verdachte of diens raadsman is vereist, geldt dit alleen ten opzichte van de op de terechtzitting aanwezige verdachte of diens raadsman.

Artikel 4.2.1.9 [artikel 277]

1. De rechtbank zet het onderzoek op de terechtzitting onafgebroken voort.
2. De rechtbank kan het onderzoek onderbreken vanwege de uitgebreidheid of de duur ervan of voor het nemen van rust.
3. De rechtbank kan beslissen dat van het onderzoek dat voor de onderbreking heeft plaatsgevonden een proces-verbaal wordt opgemaakt. In dat geval is artikel 4.2.4.9.1, derde lid, van overeenkomstige toepassing.
4. De artikelen 4.2.4.9.3 en 4.2.4.9.5, derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.2.1.10 [artikel 282a, eerste lid]

1. De rechtbank kan, gehoord de officier van justitie, de zaak naar de politierechter verwijzen. Het onderzoek wordt dan onderbroken en na aanzegging van het tijdstip op dezelfde dag door de politierechter voortgezet of voor bepaalde of onbepaalde tijd geschorst.
2. Indien het onderzoek wordt geschorst, zijn de artikelen 4.2.4.9.3 en 4.2.4.9.4 van overeenkomstige toepassing. Op de oproeping van de verdachte zijn de artikelen 4.1.2.3, eerste lid, met uitzondering van onderdeel c, 4.1.2.4, en 4.4.4, zesde lid, van overeenkomstige toepassing.

TITEL 4.2.2

De aanvang van het onderzoek

Artikel 4.2.2.1 [artikel 270]

De voorzitter opent het onderzoek door het doen uitroepen van de zaak tegen de verdachte.

Artikel 4.2.2.2 [artikel 273, eerste en tweede lid]

1. De voorzitter stelt de identiteit van de verschenen verdachte vast op de wijze, bedoeld in artikel 1.4.1.8, eerste lid.
2. De voorzitter vermaant de verdachte oplettend te zijn op hetgeen hij zal horen en deelt hem mee dat hij niet tot antwoorden verplicht is.

Artikel 4.2.2.3 [artikel 278, artikel 265, derde lid, artikel 260, zesde lid, en nieuw]

1. De rechtbank onderzoekt de geldigheid van de betekening van de oproeping aan de niet verschenen verdachte. Indien blijkt dat deze niet op geldige wijze is betekend, spreekt zij de nietigheid van de oproeping uit.
2. Indien de verdachte, bedoeld in artikel 4.2.1.1a, niet in persoon op de terechtzitting verschijnt, stelt de rechtbank het onderzoek tot een bepaalde dag uit en beveelt zij tevens de medebrenging van de verdachte, tenzij zonder onderzoek van de zaak zelf blijkt van nietigheid van de

tenlastelegging, onbevoegdheid van de rechtbank of niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie. De rechtbank kan het bevel tot medebrenging op grond van bijzondere omstandigheden achterwege laten.

3. In geval de rechtbank het wenselijk acht dat een verdachte anders dan bedoeld in het tweede lid, bij de behandeling van de zaak op de terechtzitting aanwezig is, beveelt zij dat de verdachte in persoon zal verschijnen; zij kan daartoe ook zijn medebrenging bevelen. Indien de officier van justitie in de oproeping heeft kenbaar gemaakt dat hij voornemens is te vorderen dat ten aanzien van een jongvolwassene toepassing wordt gegeven aan de bepalingen van de afdelingen 6.1.1.3 en 6.1.1.4 van titel 1.1 van hoofdstuk 1 van Boek 6, is artikel 6.1.1.3.3.2, tweede en derde lid, van overeenkomstige toepassing.

4. Indien de verdachte dan wel zijn raadsman een verzoek tot uitstel heeft gedaan dat door de voorzitter niet is ingewilligd, beslist de rechtbank op het verzoek. Indien de rechtbank het verzoek afwijst, wordt het onderzoek met inachtneming van artikel 4.2.2.5, eerste lid, voortgezet.

5. Bij toepassing van het derde lid of inwilliging van het verzoek, bedoeld in het vierde lid, beveelt de rechtbank de schorsing van het onderzoek en de oproeping van de verdachte tegen het tijdstip van hervatting van het onderzoek.

6. Indien een van de vereisten genoemd in artikel 4.1.2.4 niet is nageleefd, schorst de rechtbank het onderzoek, tenzij de verdachte is verschenen. Indien de verschenen verdachte verzoekt om schorsing in het belang van zijn verdediging, schorst de rechtbank het onderzoek voor bepaalde tijd, tenzij zij oordeelt dat de verdachte redelijkerwijs niet in zijn verdediging kan worden geschaad wanneer het onderzoek wordt voortgezet. Deze beslissing wordt met redenen omkleed.

Artikel 4.2.2.4 [artikel 279 en nieuw]

1. Indien de verdachte niet is verschenen, kan hij zich op de terechtzitting laten verdedigen door een raadsman die verklaart daartoe uitdrukkelijk te zijn gemachtigd.

2. De behandeling van de zaak tegen de verdachte die zijn raadsman tot zijn verdediging heeft gemachtigd, geldt als een procedure op tegenspraak.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de verdachte, bedoeld in artikel 4.2.1.1a, tenzij de rechtbank een bevel tot medebrenging achterwege heeft gelaten.

Artikel 4.2.2.5 [artikel 280]

1. In het geval dat de verdachte niet op de terechtzitting verschijnt en de rechtbank geen aanleiding ziet voor:

a. het nietig verklaren van de oproeping op grond van artikel 4.2.2.3, eerste lid of

b. het verlenen van een bevel tot medebrenging van de verdachte, bedoeld in artikel 4.2.2.3, tweede of derde lid,

verleent zij tegen de verdachte verstek, tenzij de verdachte zich laat verdedigen door een raadsman die verklaart daartoe uitdrukkelijk te zijn gemachtigd.

2. De rechtbank verklaart het verstek vervallen, indien de verdachte alsnog op de terechtzitting of na de hervatting daarvan verschijnt of zich alsnog laat verdedigen door een raadsman die verklaart daartoe uitdrukkelijk te zijn gemachtigd.

3. Bij toepassing van het tweede lid wordt het onderzoek opnieuw aangevangen, tenzij de officier van justitie en de verdachte instemmen met voortgang in de stand waarin het onderzoek zich ten tijde van de vervallenverklaring van het verstek bevindt.

4. Indien het onderzoek opnieuw wordt aangevangen, kan de rechtbank bepalen dat bepaalde onderzoekshandelingen niet opnieuw zullen plaatsvinden.

Artikel 4.2.2.6 [artikel 287, eerste lid]

1. De voorzitter stelt vast welke overige procesdeelnemers, al dan niet daartoe opgeroepen, op de terechtzitting zijn verschenen.

2. Tot de overige procesdeelnemers worden gerekend getuigen, deskundigen, slachtoffers of personen die slachtoffers vertegenwoordigen, benadeelde partijen of personen die benadeelde

partijen vertegenwoordigen en tolken.

Artikel 4.2.2.7 [artikel 288a, eerste lid, tweede volzin en artikel 289, eerste, tweede en derde lid]

1. De voorzitter kan bevelen dat de in artikel 4.2.2.6, tweede lid, genoemde personen zich zullen begeven naar door hem aangewezen ruimtes.
2. De voorzitter kan, gehoord de officier van justitie en de verdachte, getuigen toestaan tot een bepaald tijdstip weg te gaan.
3. De voorzitter neemt zo nodig maatregelen om te beletten dat getuigen voor het afleggen van hun verklaring op de terechtzitting:
  - a. zich met elkaar onderhouden dan wel
  - b. kennis nemen van eerder op de terechtzitting afgelegde verklaringen van andere getuigen en de verdachte.

Artikel 4.2.2.8 [artikel 332 en artikel 303, tweede lid]

1. Indien het slachtoffer, diens vertegenwoordiger, bedoeld in artikel 1.5.2.8, vijfde of zesde lid, de benadeelde partij dan wel degene die haar bijstaat niet op de terechtzitting is verschenen, kan de rechtbank bevelen dat hij zal worden opgeroepen om op een nader te bepalen tijdstip op de terechtzitting te verschijnen.
2. Indien het slachtoffer of diens vertegenwoordiger na de oproeping niet op de terechtzitting verschijnt, kan de rechtbank van hernieuwde oproeping afzien.

Artikel 4.2.2.9 [artikel 287, derde lid, en artikel 288, eerste en derde lid]

1. Ten aanzien van niet verschenen getuigen beveelt de rechtbank:
  - a. de hernieuwde oproeping indien de getuige aan een eerdere oproeping geen gehoor heeft gegeven dan wel de oproeping indien de officier van justitie de oproeping heeft verzuimd;
  - b. de oproeping van getuigen waarom is verzocht binnen de termijn, genoemd in artikel 4.1.1.4, derde lid, maar welk verzoek niet is ingewilligd, indien de verdachte hierom verzoekt of de rechtbank de oproeping wenselijk oordeelt.
2. De rechtbank kan van de oproeping dan wel de hernieuwde oproeping afzien indien zij van oordeel is dat:
  - a. het onaannemelijk is dat de getuige ter terechtzitting kan worden verhoord binnen een termijn die gelet op een behoorlijke behandeling aanvaardbaar is;
  - b. het gegronde vermoeden bestaat dat de gezondheid of het welzijn van de getuige door het afleggen van een verklaring ter terechtzitting in gevaar wordt gebracht en het voorkomen van dit gevaar zwaarder weegt dan het belang om de getuige ter terechtzitting te kunnen verhoren;
  - c. redelijkerwijs valt aan te nemen dat daardoor het openbaar ministerie niet in zijn vervolging of de verdachte in zijn verdediging wordt geschaad.
3. De rechtbank kan voorts van de oproeping afzien indien de officier van justitie en de verdachte daarmee uitdrukkelijk instemmen of hebben ingestemd.
4. De rechtbank kan de medebrenging van de getuige gelasten.

Artikel 4.2.2.10 [nieuw]

1. De rechtbank kan het verhoor van een niet verschenen getuige opdragen aan de rechter-commissaris indien het belang van een behoorlijke behandeling van de zaak daardoor niet wordt geschaad.
2. De rechtbank kan het verhoor voorts opdragen aan de rechter-commissaris indien de officier van justitie en de verdachte daarmee uitdrukkelijk instemmen of hebben ingestemd.
3. Indien de officier van justitie en de verdachte daarmee instemmen of hebben ingestemd kan de rechtbank de voorzitter of een van de rechters die over de zaak oordelen als rechter-commissaris aanwijzen. Deze rechter kan aan het verdere onderzoek ter terechtzitting deelnemen, tenzij bij het

verhoren van de getuige is bepaald dat de verdachte of diens raadsman daar niet bij aanwezig mag zijn.

4. Het verhoor wordt uitgevoerd overeenkomstig de bepalingen van Boek 2, titel 10.3. De rechtbank kan de onderwerpen waarover de getuige moet worden verhoord en de wijze waarop het verhoor moet worden uitgevoerd duiden.

Artikel 4.2.2.11 [artikel 287, derde lid, onder a, jo. artikel 264, tweede lid, en artikel 288, tweede lid]

1. Een bevel tot oproeping van de getuige blijft achterwege indien de officier van justitie aanvoert dat:

a. sprake is van een bedreigde of afgeschermd getuige wiens identiteit verborgen is gehouden; dan wel

b. hij de getuige heeft toegezegd dat deze op geen andere wijze zal worden verhoord dan als bedreigde getuige of afgeschermd getuige wiens identiteit verborgen wordt gehouden.

2. In het geval, bedoeld in het eerste lid, onder b, draagt de rechtbank het verhoor van de getuige op aan de rechter-commissaris, tenzij redelijkerwijs valt aan te nemen dat de verdachte door het achterwege blijven van het verhoor niet zijn verdediging wordt geschaad. De officier van justitie dient onmiddellijk nadat de stukken in handen van de rechter-commissaris zijn gesteld de vordering, bedoeld in artikel 2.10.3.3.1, eerste lid, of artikel 2.10.3.6.1, eerste lid, in.

Artikel 4.2.2.12 [artikel 275, eerste lid]

Indien een verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, wordt het onderzoek niet voortgezet zonder de bijstand van een tolk.

Artikel 4.2.2.13 [artikel 276]

1. Indien op de terechtzitting blijkt dat de bijstand van een tolk nodig is en deze niet aanwezig is, beveelt de rechtbank de oproeping van een tolk.

2. Als tolk wordt slechts toegelaten degene die niet reeds in een andere kwaliteit aan het onderzoek deelneemt.

3. Indien de tolk geen beëdigde tolk in de zin van de Wet beëdigde tolken en vertalers is, beëdigt de voorzitter de tolk dat hij zijn taak naar zijn geweten zal vervullen alvorens de tolk zijn werkzaamheden aanvangt.

4. De verdachte die daarvoor redenen aanvoert, kan de tolk wraken. De rechtbank beslist zo spoedig mogelijk.

Artikel 4.2.2.14 [artikel 274]

1. Indien de verdachte niet of slechts zeer gebrekkig kan horen, wordt hij bijgestaan door een daartoe geschikte persoon als tolk.

2. Indien de verdachte niet of slechts zeer gebrekkig kan spreken, wordt hij bijgestaan door een daartoe geschikte persoon als tolk dan wel geschieden de antwoorden schriftelijk. In het laatstgenoemde geval deelt de voorzitter de schriftelijke antwoorden mondeling mee.

3. De artikelen 4.2.2.12 en 4.2.2.13 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.2.2.15 [artikel 286, tweede lid, artikel 288a, eerste lid, eerste volzin, artikel 289, vierde lid en nieuw]

De voorzitter bepaalt in welke volgorde de verschenen verdachten, getuigen, deskundigen, slachtoffers en benadeelde partijen zullen worden gehoord en het overige onderzoek op de terechtzitting wordt verricht.

TITEL 4.2.3

De omvang van het onderzoek

Artikel 4.2.3.1 [artikel 284, eerste lid en nieuw]

1. De officier van justitie draagt de zaak voor.
2. De voorzitter kan de officier van justitie vragen stellen over de inhoud en strekking van de tenlastelegging. Hij kan hierop antwoorden. De voorzitter kan de verdachte in de gelegenheid stellen naar aanleiding daarvan opmerkingen te maken.

Artikel 4.2.3.2 [artikel 283]

1. Indien zonder onderzoek van de zaak zelf kan blijken van nietigheid van de tenlastelegging, onbevoegdheid van de rechtbank of niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie, kan de verdachte dit verweer direct na de voordracht van de zaak door de officier van justitie voordragen en toelichten.
2. De officier van justitie kan daarop antwoorden.
3. De verdachte en daarna de officier van justitie kunnen nogmaals het woord voeren. De verdachte krijgt de gelegenheid om als laatste het woord voeren.
4. De rechtbank gaat tot beraadslaging over en doet uitspraak over het gevoerde verweer.
5. De rechtbank verwerpt het verweer als zij van oordeel is dat het ongegrond is of dat de gegrondheid ervan niet zonder onderzoek van de zaak zelf kan worden vastgesteld. De beslissing is met redenen omkleed. Het onderzoek van de zaak wordt direct voortgezet.
6. Indien de rechtbank het verweer gegrond acht, wijst zij eindvonnis overeenkomstig het bepaalde in titel 4.3.4.
7. Ook ambtshalve kan de rechtbank zonder onderzoek van de zaak zelf de nietigheid van de tenlastelegging, haar onbevoegdheid of de niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie uitspreken, nadat zij de officier van justitie en de verdachte heeft gehoord en de verdachte de gelegenheid heeft gekregen om als laatste het woord te voeren.
8. De verwerping van een preliminair gevoerd verweer doet niet af aan het recht van de verdachte het verweer bij het pleidooi opnieuw te voeren.

Artikel 4.2.3.3 [artikel 333]

Indien naar het oordeel van de rechtbank de benadeelde partij kennelijk niet-ontvankelijk is, kan zij zonder nader onderzoek van de vordering de niet-ontvankelijkheid van de benadeelde partij uitspreken.

Artikel 4.2.3.4 [artikel 312 en artikel 313]

1. Indien de officier van justitie op enig moment tijdens het onderzoek op de terechtzitting oordeelt dat de tenlastelegging moet worden gewijzigd, kan hij vorderen dat die wijzigingen zullen worden toegelaten. Hij stelt hij de inhoud van de door hem noodzakelijk geachte wijzigingen aan de rechtbank ter beschikking.
2. Indien de rechtbank de vordering toewijst, laat zij de inhoud van de aangebrachte wijzigingen in het proces-verbaal opnemen. Wijzigingen waardoor de tenlastelegging niet langer hetzelfde feit in de zin van artikel 68 van het Wetboek van Strafrecht zou inhouden, worden niet toegelaten.

Artikel 4.2.3.5 [artikel 314 en nieuw]

1. Indien de tenlastelegging overeenkomstig artikel 4.2.3.4 is gewijzigd, stelt de officier van justitie de gewijzigde tenlastelegging aan de verdachte ter beschikking, tenzij de rechtbank oordeelt dat kan worden volstaan met het ter beschikking stellen van de wijzigingen.
2. Het onderzoek wordt op de gewijzigde tenlastelegging direct, of na een korte onderbreking voortgezet. Indien de verdachte daarom verzoekt, schorst de rechtbank het onderzoek voor

bepaalde tijd, tenzij zij van oordeel is dat de verdachte redelijkerwijs niet in zijn verdediging wordt geschaad wanneer het onderzoek direct wordt voortgezet.

3. Indien tegen de verdachte verstek is verleend, wordt het onderzoek op de gewijzigde tenlastelegging direct voortgezet indien de verdachte door het achterwege laten van kennisgeving van de wijziging niet in zijn verdediging wordt geschaad. In het andere geval schorst de rechtbank het onderzoek voor bepaalde tijd en wordt de gewijzigde tenlastelegging hem zo spoedig mogelijk betekend.

4. Indien de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, wordt hem in geval van schorsing een vertaling in een voor hem begrijpelijke taal van de gewijzigde tenlastelegging dan wel van de wijzigingen in de tenlastelegging ter beschikking gesteld.

Artikel 4.2.3.6 [nieuw]

De voorzitter kan de verdachte in de gelegenheid stellen om na de voordracht van de officier van justitie opmerkingen te maken over de zaak.

Artikel 4.2.3.7 [nieuw]

De rechtbank kan de officier van justitie en de verdachte in de gelegenheid stellen schriftelijk standpunten uit te wisselen.

Artikel 4.2.3.8 [artikel 285]

1. Indien strafbare feiten waarvan dezelfde persoon wordt verdacht bij verschillende procesinleidingen ter berechting zijn aangebracht en de behandeling daarvan op dezelfde terechtzitting plaatsvindt, beveelt de rechtbank de voeging.

2. Indien strafbare feiten waarvan dezelfde persoon wordt verdacht bij verschillende procesinleidingen ter berechting zijn aangebracht en de behandeling daarvan op verschillende terechtzittingen plaatsvindt, maar de behandeling op dezelfde terechtzitting wordt hervat of aangevangen, beveelt de rechtbank eveneens de voeging, indien dit in het belang van de behandeling van de zaak is.

3. De rechtbank beveelt de splitsing van gevoegde strafbare feiten, indien de voeging niet in het belang van de behandeling van de zaak is.

TITEL 4.2.4

Het onderzoek van de zaak zelf

AFDELING 4.2.4.1

Inleidende bepalingen

Artikel 4.2.4.1.1 [artikel 301]

1. De processtukken worden door de voorzitter of een van de rechters ter sprake gebracht voor zover deze van belang kunnen zijn voor de door de rechtbank te nemen beslissingen.

2. Door de officier van justitie en door de verdachte aangeduide processtukken of delen daarvan worden op hun vordering of verzoek eveneens ter sprake gebracht.

3. Het ter sprake brengen van processtukken kan bestaan uit kort aanduiden van de inhoud, samenvatten of voorlezen. Het ter sprake brengen van processtukken bestaande uit beeld- of geluidsmateriaal kan tevens bestaan uit het vertonen of ten gehore brengen daarvan.

4. Het ter sprake brengen van processtukken kan achterwege blijven indien de officier van justitie en de verdachte daarmee instemmen en op de terechtzitting geen benadeelde partij of slachtoffer aanwezig is.

5. Indien een schriftelijke uitwisseling van standpunten heeft plaatsgehad, wordt de inhoud daarvan in elk geval kort aangeduid overeenkomstig het derde lid. Het vierde lid is niet van

toepassing.

Artikel 4.2.4.1.2 [nieuw]

1. Eigen waarnemingen kunnen door de voorzitter of een van de rechters ter sprake worden gebracht.
2. Gegevens die geen deel uitmaken van de processtukken, maar die worden ontleend aan algemeen beschikbare openbare bronnen, kunnen door de voorzitter of een van de rechters ter sprake worden gebracht.

Artikel 4.2.4.1.3 [artikel 309, derde lid]

De voorzitter toont zo nodig stukken van overtuiging. De voorzitter kan hierover de verdachte, getuigen en deskundigen verhoren.

AFDELING 4.2.4.2

Het verhoor van de verdachte

Artikel 4.2.4.2.1 [artikel 286, eerste en derde tot en met zesde lid]

1. De voorzitter verhoort de verdachte. Hij geeft daarna de rechters, de officier van justitie en de raadsman gelegenheid tot het stellen van vragen aan de verdachte. De voorzitter, de rechters, de officier van justitie en de raadsman kunnen ook gedurende de verdere loop van het onderzoek vragen stellen aan de verdachte.
2. De voorzitter kan bepalen dat de verdachte in afwezigheid van een of meer medeverdachten of getuigen zal worden verhoord.
3. Artikel 4.2.4.3.4 is van overeenkomstige toepassing.
4. Bij het verhoor van de verdachte wordt zo veel mogelijk onderzocht of zijn verklaring op eigen wetenschap berust.

Artikel 4.2.4.2.2 [artikel 300]

1. De voorzitter kan bepalen dat de vragen met betrekking tot de geestvermogens van de verdachte in diens afwezigheid zullen worden gesteld en behandeld, en dat de officier van justitie of de raadsman in afwezigheid van de verdachte het woord zal voeren over diens geestvermogens.
2. Na terugkeer van de verdachte in de zittingzaal wordt hem mededeling gedaan van hetgeen tijdens zijn afwezigheid is voorgevallen.

AFDELING 4.2.4.3

Het verhoor van de getuige

Artikel 4.2.4.3.1 [artikel 287, tweede lid]

Verschenen getuigen worden verhoord, tenzij daarvan wordt afgezien met toestemming van de officier van justitie en de verdachte dan wel op de gronden, genoemd in artikel 4.2.2.9, tweede lid, onder b en c. Artikelen 4.2.2.10 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.2.4.3.2 [artikel 290, eerste tot en met vierde lid]

1. De voorzitter stelt voorafgaand aan het verhoor de identiteit van de getuige vast op de wijze, bedoeld in artikel 1.6.1.1.
2. De voorzitter vraagt de getuige naar zijn beroep en of hij bloed- of aanverwant is van de verdachte en zo ja, in welke graad.
3. Indien er geground vermoeden bestaat dat de getuige in verband met het afleggen van zijn verklaring overlast zal ondervinden of in de uitoefening van zijn beroep zal worden belemmerd,

kan de rechtbank bepalen dat het vragen naar een gegeven als bedoeld in het eerste of tweede lid, door de voorzitter achterwege zal worden gelaten. De rechtbank neemt de maatregelen die redelijkerwijs nodig zijn om de onthulling van dit gegeven te voorkomen.

4. De voorzitter beëdigt daarna de getuige dat hij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen. Artikel 2.10.3.1.5, tweede lid, betreffende de vervanging van de beëdiging door een aanmaning is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.2.4.3.3 [artikel 292, eerste tot en met vierde lid]

1. De voorzitter verhoort de getuige.
2. De voorzitter geeft daarna de rechters en de officier van justitie de gelegenheid om vragen te stellen aan de getuige.
3. De voorzitter geeft de verdachte de gelegenheid om vragen te stellen aan de getuige en naar aanleiding van de verklaring van die getuige opmerkingen te maken.
4. Indien de getuige tijdens het opsporingsonderzoek nog niet is verhoord en op verzoek van de verdachte wordt verhoord, krijgt de verdachte als eerste de gelegenheid om vragen te stellen. Daarna verhoort de voorzitter de getuige. De voorzitter geeft vervolgens de rechters en de officier van justitie de gelegenheid om vragen te stellen aan de getuige.

Artikel 4.2.4.3.4 [artikel 293]

1. De officier van justitie en de verdachte kunnen met betrekking tot een vraag opmerkingen maken voordat deze wordt beantwoord.
2. De rechtbank kan beletten dat aan een vraag, gesteld door de verdachte of diens raadsman of door de officier van justitie, gevolg wordt gegeven.

Artikel 4.2.4.3.5 [artikel 294, zoals luidend na iwtr. wetsvoorstel Bronbescherming in strafzaken, Kamerstukken II 34 032]

1. Indien de getuige bij zijn verhoor zonder wettige grond weigert de gestelde vragen te beantwoorden, ofwel de eed of belofte af te leggen, kan de rechtbank indien dit dringend noodzakelijk is voor het onderzoek, diens gijzeling bevelen voor ten hoogste een maand. De rechtbank beveelt op welk tijdstip de getuige aan haar wordt voorgeleid. Voorgeleiding vindt in ieder geval plaats binnen twee weken nadat het bevel tot gijzeling is gegeven.
2. Voordat het bevel tot gijzeling wordt gegeven worden de getuige en diens advocaat gehoord over de reden van diens weigering.
3. De rechtbank beveelt het ontslag van de getuige uit de gijzeling, zodra hij aan zijn verplichtingen heeft voldaan of het onderzoek op de terechtzitting is gesloten. Zij is echter bevoegd het ontslag van de getuige uit de gijzeling in elke stand van het onderzoek te bevelen, ook op verzoek van de getuige.
4. De artikelen 2.10.3.2.2, derde lid, 2.10.3.2.3, tweede en derde lid, 2.10.3.2.4 en 2.10.3.2.5 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.2.4.3.6 [artikel 295, eerste tot en met derde, en vijfde lid]

1. Indien een getuige ervan verdacht wordt zich op de terechtzitting aan het misdrijf van meened schuldig te hebben gemaakt, kan de rechtbank onderzoek daarnaar bevelen.
2. In dat geval maakt de griffier direct proces-verbaal op, dat door de voorzitter, de rechters en hemzelf wordt ondertekend. Het proces-verbaal bevat de verklaring van de getuige.
3. De verklaring van de getuige wordt hem voorgelezen; daarna wordt hem gevraagd of hij in zijn verklaring volhardt en zo ja, of hij deze wil ondertekenen. Bij gebreke van ondertekening vermeldt het proces-verbaal de weigering of de reden van verhindering.
4. Het proces-verbaal wordt door de rechtbank ter beschikking van de officier van justitie gesteld.

Artikel 4.2.4.3.7 [artikel 297, eerste lid]

De rechtbank kan bepalen dat getuigen in elkaars bijzijn worden verhoord.

Artikel 4.2.4.3.8 [artikel 296 en artikel 297, tweede tot en met vierde lid]

1. Na het afleggen van zijn verklaring blijft de getuige in de zittingzaal, tenzij de rechtbank met toestemming van de officier van justitie en de verdachte bepaalt dat de getuige weg mag gaan, zo nodig met het bevel op een te bepalen tijdstip opnieuw aanwezig te zijn. De toestemming van de verdachte is niet vereist indien ten aanzien van de getuige het vermoeden bestaat, bedoeld in artikel 4.2.4.3.2, derde lid.
2. De voorzitter kan bevelen dat de getuige na diens verhoor de zittingzaal zal verlaten en dat hij opnieuw zal worden binnengelaten om nogmaals te worden verhoord.
3. De voorzitter kan bevelen dat de verdachte de zittingzaal zal verlaten, opdat de getuige in zijn afwezigheid zal worden verhoord. Na zijn terugkeer in de zittingzaal wordt direct meegedeeld wat er is voorgevallen, waarna het onderzoek kan worden voortgezet.

AFDELING 4.2.4.4

Het verhoor van de deskundige

Artikel 4.2.4.4.1 [artikel 299]

Afdeling 4.2.4.3 is van overeenkomstige toepassing op deskundigen en hun verklaringen, met uitzondering van de artikelen 4.2.4.3.2, vierde lid, en 4.2.4.3.5.

Artikel 4.2.4.4.2 [nieuw]

1. De rechtbank kan aan de deskundige opdracht geven om voorafgaand aan zijn verhoor kennis te nemen van het verslag van een andere deskundige of het verhoor van die andere deskundige bij te wonen.
2. De rechtbank kan aan de deskundige vragen stellen naar aanleiding van het verslag of het verhoor van een andere deskundige.
3. De rechtbank kan de deskundige in de gelegenheid stellen om naar aanleiding van het verslag of het verhoor van een andere deskundige opmerkingen te maken.

AFDELING 4.2.4.5

De uitoefening van het spreekrecht

Artikel 4.2.4.5.1 [nieuw]

Degene die op grond van artikel 1.5.2.8 bevoegd is het spreekrecht uit te oefenen, krijgt de gelegenheid om een verklaring af te leggen.

Artikel 4.2.4.5.2 [artikel 302]

De voorzitter en de rechters kunnen degene die het spreekrecht heeft uitgeoefend vragen over zijn verklaring stellen. Nadere vragen van de officier van justitie en de verdachte worden door tussenkomst van de voorzitter gesteld.

Artikel 4.2.4.5.3 [artikel 303, eerste lid]

Degene die op grond van artikel 1.5.2.8 bevoegd is het spreekrecht uit te oefenen, kan de voorzitter van de rechtbank verzoeken toe te staan dat zijn spreekrecht zal worden uitgeoefend door zijn raadsman of een daartoe bepaaldelijk gemachtigde.

AFDELING 4.2.4.6

Het onderzoek van de vordering van de benadeelde partij

Artikel 4.2.4.6.1 [artikel 334 en nieuw]

1. De bevoegdheden van de benadeelde partij, bedoeld in de volgende leden, komen ook toe aan degene die haar bijstaat.
2. De benadeelde partij kan op de terechtzitting tot het bewijs van de ten gevolge van het strafbare feit geleden schade stukken overleggen, maar geen getuigen of deskundigen laten verhoren.
3. De benadeelde partij kan aan de getuigen en deskundigen vragen stellen, maar alleen over haar vordering tot schadevergoeding.
4. De benadeelde partij kan haar vordering toelichten.

Artikel 4.2.4.6.2 [artikel 335]

Behoudens toepassing van artikel 4.2.3.3, doet de rechtbank over de vordering van de benadeelde partij gelijktijdig met de strafzaak uitspraak.

AFDELING 4.2.4.7

Het beslag

Artikel 4.2.4.7.1 [artikel 309]

De officier van justitie legt een lijst met op grond van artikel 2.7.2.1.1 inbeslaggenomen, nog niet teruggegeven voorwerpen over.

AFDELING 4.2.4.8

Nader onderzoek

Artikel 4.2.4.8.1 [artikel 315]

1. Indien de rechtbank de oproeping van een getuige noodzakelijk oordeelt in het belang van een behoorlijke behandeling van de zaak beveelt de rechtbank de oproeping van die getuige. De rechtbank kan daartoe tevens de medebrenging van de getuige gelasten. Artikel 4.2.2.11 is van overeenkomstige toepassing.
2. Indien de rechtbank het in het belang van een behoorlijke behandeling van de zaak noodzakelijk acht aan een nieuwe deskundige onderzoek op te dragen, benoemt zij, gehoord de officier van justitie en de verdachte, een deskundige en verleent zij hem de opdracht tot het uitbrengen van een schriftelijk verslag. De rechtbank kan de zaak, al dan niet met toepassing van artikel 4.2.4.8.4, voorts in handen stellen van de rechter-commissaris.

Artikel 4.2.4.8.2 [artikel 315, eerste lid]

De rechtbank kan, indien zij dit in het belang van een behoorlijke behandeling van de zaak noodzakelijk acht, bevelen dat bepaalde bescheiden of stukken van overtuiging worden overgelegd.

Artikel 4.2.4.8.3 [artikel 310]

De rechtbank kan, overeenkomstig artikel 2.4.1, eerste lid, en zoveel mogelijk door tussenkomst van de officier van justitie, aan een persoon of een instelling die op het terrein van de reclassering of op een daaraan aanverwant terrein werkzaam is, opdracht verlenen tot het maken van een voorlichtingsrapport. Artikel 2.4.1, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.2.4.8.4 [artikel 316]

1. Indien enig onderzoek door de rechter-commissaris noodzakelijk blijkt in het belang van een behoorlijke behandeling van de zaak, kan de rechtbank de rechter-commissaris opdragen dit onderzoek te verrichten. Zij duidt het onderwerp van het onderzoek aan en, zo nodig, de wijze waarop dit moet worden ingesteld.
2. In het geval het onderzoek uitsluitend zal bestaan in het verhoren van getuigen of het verlenen van een opdracht aan, het benoemen en verhoren van deskundigen kan de rechtbank de voorzitter of een van de rechters die over de zaak oordelen als rechter-commissaris aanwijzen. Deze rechter kan aan het verdere onderzoek ter terechtzitting deelnemen, tenzij bij het verhoren van getuigen of deskundigen is bepaald dat de verdachte of diens raadsman daar niet bij aanwezig mag zijn.
3. Het onderzoek wordt overeenkomstig de bepalingen van Boek 2, hoofdstuk 10 gevoerd. De artikelen 2.10.1.1 tot en met 2.10.1.10, 2.10.5.1, 2.10.5.2, 2.10.5.4, 2.10.6.1 en 2.10.6.2 zijn niet van toepassing.

Artikel 4.2.4.8.5 [artikel 288, tweede lid]

1. De rechtbank draagt het verhoor van een getuige in ieder geval op aan de rechter-commissaris indien:
  - a. de getuige een bedreigde of afgeschermd getuige is wiens identiteit verborgen is gehouden; dan wel
  - b. de officier van justitie de getuige heeft toegezegd dat hij op geen andere wijze zal worden verhoord dan als bedreigde getuige of afgeschermd getuige.
2. De officier van justitie dient onmiddellijk nadat de stukken in handen van de rechter-commissaris zijn gesteld de vordering, bedoeld in artikel 2.10.3.3.1, eerste lid, of artikel 2.10.3.6.1, eerste lid, in.

Artikel 4.2.4.8.6 [nieuw]

Indien het verhoor van een getuige of deskundige dan wel de uitvoering van een opdracht door een deskundige daartoe aanleiding geeft, kan de rechter-commissaris met instemming van de officier van justitie en de verdachte een andere getuige of deskundige verhoren, respectievelijk een andere deskundige benoemen en aan hem een opdracht verlenen.

Artikel 4.2.4.8.7 [artikel 317]

1. De rechtbank kan, indien zij dit in het belang van een behoorlijke behandeling van de zaak noodzakelijk acht en indien dit niet voldoende op een andere wijze kan plaatsvinden, bevelen dat een onderzoek zal worden ingesteld naar de geestvermogens van de verdachte die zich in voorlopige hechtenis bevindt en dat de verdachte daartoe zo nodig wordt overgebracht naar een in het bevel aan te duiden psychiatrisch ziekenhuis of een inrichting voor klinische observatie. De beslissing is met redenen omkleed.
2. Het bevel wordt niet gegeven voordat het oordeel van een of meer deskundigen is ingewonnen en de officier van justitie, de verdachte en zijn raadsman in de gelegenheid zijn gesteld om ter zake te worden gehoord.
3. Artikel 2.10.2.2.3 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.2.4.8.8 [artikel 318]

1. De rechtbank kan, indien zij dit in het belang van een behoorlijke behandeling van de zaak noodzakelijk acht, bevelen dat een schouw zal worden gehouden of dat getuigen of verdachten elders dan in de zittingzaal worden verhoord. In dat geval beveelt zij dat de terechtzitting tijdelijk zal worden verplaatst.
2. De rechtbank is ten behoeve van de schouw bevoegd met door haar aangewezen personen elke plaats te betreden. De rechtbank en de door haar aangewezen personen kunnen de hulp inroepen

van de politie en de Koninklijke marechaussee.

3. De rechtbank is bevoegd naar aanleiding van de situatie op de plaats waar de tijdelijke terechtzitting zal worden gehouden de nodige voorschriften te geven voor de wijze van behandeling van de zaak op die terechtzitting.

AFDELING 4.2.4.9

De schorsing van het onderzoek

Artikel 4.2.4.9.1 [artikel 281 en nieuw]

1. Indien de rechtbank nader onderzoek beveelt, of indien zij schorsing om een andere reden in het belang van een behoorlijke behandeling van de zaak noodzakelijk acht, schorst de rechtbank het onderzoek op de terechtzitting voor bepaalde of onbepaalde tijd.

2. De schorsing voor bepaalde tijd kan zo nodig telkens tot een nader te bepalen tijdstip worden verlengd.

3. In geval van schorsing wordt een proces-verbaal opgemaakt dat de gegevens, bedoeld in artikel 4.2.5.2, tweede lid, bevat en waarin de redenen voor schorsing worden vermeld. Het proces-verbaal wordt vastgesteld en ondertekend overeenkomstig artikel 4.2.5.2, derde lid en wordt vóór de hervatting van het onderzoek ter beschikking van de officier van justitie, de verdachte en de benadeelde partij gesteld.

Artikel 4.2.4.9.2 [artikel 282]

1. Indien de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt en de rechtbank het onderzoek voor bepaalde tijd schorst, stelt zij de termijn van de schorsing op niet meer dan drie maanden.

2. Indien de rechtbank het onderzoek voor onbepaalde tijd schorst, stelt zij met overeenkomstige toepassing van het eerste lid, een uiterste termijn waarbinnen het onderzoek moet worden hervat.

3. Indien de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt krachtens een bevel tot gevangenneming of gevangenhouding waarvan de geldigheidsduur niet meer kan worden verlengd kan de officier van justitie schorsing van het onderzoek op de terechtzitting vorderen. Hij maakt het voornemen daartoe aan de verdachte kenbaar bij de oproeping.

Artikel 4.2.4.9.3 [artikel 319]

1. Indien het onderzoek voor bepaalde tijd wordt geschorst, worden door de voorzitter de datum en het tijdstip van hervatting van het onderzoek aangezegd aan:

a. de verdachte en diens raadsman,

b. de getuigen en deskundigen voor zover zij nog niet op de terechtzitting zijn gehoord,

c. het slachtoffer, diens vertegenwoordiger als bedoeld in artikel 1.5.2.8, vijfde of zesde lid, of de nabestaande, bedoeld in artikel 1.5.1.1, eerste lid, onderdeel a, onder 2°,

d. de benadeelde partij, en

e. de tolken.

2. De aanzegging geldt als oproeping.

3. De personen, bedoeld in het eerste lid, die bij de aanzegging niet aanwezig waren, worden voor de nadere terechtzitting opgeroepen.

4. De rechtbank kan getuigen en deskundigen die reeds op de terechtzitting zijn gehoord en tolken aanwijzen wier aanwezigheid op de nadere terechtzitting is vereist. Een vordering daartoe van de officier van justitie of een verzoek van de verdachte wordt toegewezen, tenzij de rechtbank van oordeel is dat door het afwijzen daarvan redelijkerwijs het openbaar ministerie niet in zijn vervolging en de verdachte niet in zijn verdediging wordt geschaad.

Artikel 4.2.4.9.4 [artikel 320]

1. Indien het onderzoek voor onbepaalde tijd is geschorst, worden de personen, genoemd in artikel 4.2.4.9.3, eerste lid, voor de nadere terechtzitting opgeroepen.

2. Artikel 4.2.4.9.3, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. Met betrekking tot de oproeping van de verdachte zijn de artikelen 4.1.2.4 en 4.2.2.3, vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.2.4.9.5 [artikel 322]

1. Indien de schorsing van het onderzoek is bevolen, wordt het onderzoek in de zaak op de nadere terechtzitting hervat in de stand waarin het zich op het tijdstip van de schorsing bevond.
2. De rechtbank is bevoegd te bevelen dat het onderzoek op de terechtzitting opnieuw wordt aangevangen.
3. De rechtbank beveelt in ieder geval dat het onderzoek op de terechtzitting opnieuw wordt aangevangen in het geval de samenstelling van de rechtbank bij de hervatting is gewijzigd, tenzij de officier van justitie en de verdachte instemmen met hervatting in de stand waarin het onderzoek zich op het tijdstip van de schorsing bevond.
4. Ook in het geval het onderzoek op de terechtzitting opnieuw wordt aangevangen blijven beslissingen van de rechtbank inzake de geldigheid van de betekening van de oproeping uit hoofde van artikel 4.2.2.3, eerste lid, beslissingen op verwerpen van de verdachte uit hoofde van artikel 4.2.3.2, eerste lid, beslissingen op vorderingen tot wijziging van de tenlastelegging alsmede beslissingen inzake het verhoren of de oproeping van getuigen of deskundigen ter terechtzitting uit hoofde van de artikelen 4.2.2.9, 4.2.4.3.1 en 4.2.4.8.1 in stand.
5. De rechtbank kan slechts op de gronden, genoemd in artikel 4.2.2.9, tweede lid afzien van de oproeping van een niet verschenen getuige die voorafgaande aan de schorsing op grond van artikel 4.2.2.9 of artikel 4.2.4.8.1 was opgeroepen. Indien de rechter-commissaris die op grond van artikel 4.2.2.10, 4.2.2.11 of 4.2.4.8.3 met het verhoor van een getuige is belast zijn opdracht teruggeeft zonder dat die getuige door hem is verhoord, kan de rechtbank de vordering van de officier van justitie of het verzoek van de verdachte om die getuige op te roepen eveneens slechts afwijzen op de gronden, genoemd in artikel 4.2.2.9, tweede lid. De artikelen 4.2.2.10 en 4.2.2.11 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.2.4.9.6 [nieuw]

Indien op de terechtzitting uitsluitend mededeling wordt gedaan van door de meervoudige kamer na een onderbreking of schorsing van het onderzoek genomen beslissingen en van de datum en het tijdstip van de terechtzitting waarop het onderzoek wordt hervat, kunnen die mededelingen worden gedaan door één van de leden van de meervoudige kamer. Van de terechtzitting wordt proces-verbaal opgemaakt.

Artikel 4.2.4.9.7 [artikel 324]

1. Tijdens de schorsing kan de rechtbank het onderzoek op de terechtzitting voor bepaalde spoedeisende maatregelen tijdelijk hervatten.
2. De artikelen 4.2.4.9.4 en 4.2.4.9.5 zijn van toepassing.

AFDELING 4.2.4.10

Het requisitoir en het pleidooi, repliek en dupliek

Artikel 4.2.4.10.1 [artikel 311, eerste tot en met derde lid]

1. Nadat de verdachte en de aanwezige getuigen en deskundigen zijn verhoord en degene die op grond van artikel 1.5.2.8 bevoegd is het spreekrecht uit te oefenen en de benadeelde partijen zijn gehoord, houdt de officier van justitie zijn requisitoir, met zijn vordering ten aanzien van de door de rechter op grond van de titels 4.3.1 en 4.3.3 te nemen beslissingen. De officier van justitie legt zijn vordering na voorlezing aan de rechtbank over.

2. De officier van justitie maakt, voor zover dit aan de verdachte nog niet eerder was gebleken, kenbaar of hij voornemens is een vordering als bedoeld in artikel 36e van het Wetboek van Strafrecht aanhangig te maken.
3. De verdachte krijgt na het requisitoir van de officier van justitie gelegenheid voor pleidooi. Hij kan daarbij aanvoeren wat hij voor zijn verdediging van belang vindt.
4. De officier van justitie krijgt daarna gelegenheid voor repliek en de verdachte voor dupliek.
5. De officier van justitie en de verdachte kunnen, wanneer zij overeenkomstig de voorgaande leden het woord voeren, verwijzen naar schriftelijke stukken die zijn, of worden overgelegd. Die stukken worden geacht op de terechtzitting te zijn voorgedragen voor zover de rechtbank daarmee instemt. De instemming wordt in het proces-verbaal van de terechtzitting vermeld. De stukken waarop de instemming betrekking heeft worden aan het proces-verbaal gehecht.
6. De benadeelde partij kan het woord voeren telkens wanneer de officier van justitie het woord heeft gevoerd, dan wel tot het voeren daarvan in de gelegenheid is gesteld.

AFDELING 4.2.4.11

De sluiting van het onderzoek en beslissingen ten aanzien van de uitspraak

Artikel 4.2.4.11.1 [artikel 311, vierde en vijfde lid]

1. Aan de verdachte wordt op straffe van nietigheid het recht gelaten om het laatst te spreken.
2. De voorzitter kan naar aanleiding hiervan bepalen dat aan de verdachte, getuigen en deskundigen nieuwe vragen worden gesteld en dat processtukken worden voorgehouden. In dat geval krijgen de officier van justitie en de verdachte opnieuw de gelegenheid voor requisitoir, pleidooi, repliek en dupliek, overeenkomstig artikel 4.2.4.10.1.

Artikel 4.2.4.11.2 [artikel 325]

Voor de sluiting van het onderzoek vraagt de voorzitter aan de verdachte die op de terechtzitting door een tolk is bijgestaan of hij bij de uitspraak die niet direct wordt gedaan, aanwezig zal zijn. Indien de verdachte verklaart aanwezig te zullen zijn, zegt de voorzitter de tolk de datum en het tijdstip van de uitspraak aan; de aanzegging geldt als oproeping.

Artikel 4.2.4.11.3 [artikel 345, eerste lid en nieuw]

1. De voorzitter sluit het onderzoek op de terechtzitting, wanneer hij van oordeel is dat het is voltooid.
2. De rechtbank kan direct uitspraak doen. In het andere geval deelt de voorzitter mondeling mee wanneer de rechtbank uitspraak zal doen.
3. De rechtbank kan bevelen dat de verdachte bij de uitspraak in persoon zal verschijnen. De verdachte, bedoeld in artikel 4.2.1.1a, moet bij de uitspraak in persoon verschijnen. De rechtbank kan bevelen dat de verdachte met het oog op zijn persoonlijke verschijning zal worden meegebracht.

Artikel 4.2.4.11.4 [artikel 345, overige delen en nieuw]

1. De rechtbank doet uiterlijk op de veertiende dag na de sluiting van het onderzoek uitspraak.
2. Om klemmende redenen die verband houden met de complexiteit van de zaak kan de rechtbank beslissen uiterlijk zes weken na de sluiting van het onderzoek uitspraak te doen. Deze beslissing is met redenen omkleed.
3. De rechtbank kan de uitspraak vervroegen, indien een kennisgeving daarvan tijdig aan de verdachte in persoon wordt betekend. De rechtbank stelt de officier van justitie, de benadeelde partij, het slachtoffer en de tolk aan wie het tijdstip van de uitspraak was aangezegd, in kennis van de vervroeging van de uitspraak.

4. De rechtbank kan de uitspraak op dag waarop zij zou plaatsvinden, voor bepaalde tijd uitstellen. Zij kan de verdachte, de officier van justitie, de benadeelde partij, het slachtoffer en de tolk aan wie het tijdstip van de uitspraak was aangezegd, daarover op voorhand in kennis stellen.
5. Indien de uitspraak niet binnen de ingevolge het eerste of tweede lid geldende termijn is gedaan, heropent de rechtbank het onderzoek en behandelt zij de zaak op de bestaande tenlastelegging opnieuw.

AFDELING 4.2.4.12

Heropening van het onderzoek

Artikel 4.2.4.12.1 [artikel 346 en artikel 347]

1. Indien onder de beraadslaging blijkt dat het onderzoek niet volledig is geweest, kan de rechtbank op de dag waarop de uitspraak zou plaatsvinden een tussenvonnissen wijzen, waarin zij bepaalt dat het onderzoek op een door haar te bepalen terechtzitting wordt heropend.
2. De rechtbank bepaalt in het tussenvonnissen welk onderzoek nog moet worden verricht. Afdeling 4.2.4.8 is van overeenkomstige toepassing.
3. Op de oproeping van de procespartijen voor de nadere terechtzitting is artikel 4.2.4.9.4 van toepassing.

TITEL 4.2.5

De verslaglegging van de terechtzitting

Artikel 4.2.5.1 [artikel 326]

1. De griffier legt tijdens het onderzoek op de terechtzitting schriftelijk vast:
  - a. de in acht genomen vormen;
  - b. al hetgeen met betrekking tot de zaak voorvalt;
  - c. de op de terechtzitting afgelegde verklaringen.
2. De griffier kan volstaan met een zakelijke samenvatting van hetgeen met betrekking tot de zaak voorvalt en de afgelegde verklaringen. De voorzitter kan bevelen dat een verklaring, voor zover deze redelijke grenzen niet overschrijdt, woordelijk wordt vastgelegd. De verklaring wordt voorgelezen.
3. De voorzitter kan bevelen dat een bepaalde omstandigheid, verklaring of opgave wordt vastgelegd.

Artikel 4.2.5.2 [artikel 326, artikel 327, artikel 327a en nieuw]

1. De griffier maakt van de behandeling op de terechtzitting proces-verbaal op indien:
  - a. daartoe binnen drie maanden na de uitspraak een vordering door de officier van justitie of een verzoek door de verdachte wordt gedaan;
  - b. daartoe binnen drie maanden na de uitspraak een verzoek door de benadeelde partij wordt gedaan, tenzij met het opmaken van proces-verbaal geen redelijk belang is gediend;
  - c. tegen het vonnis een gewoon rechtsmiddel wordt ingesteld;
  - d. een vordering of verzoek als omschreven in artikel 4.3.4.4, vijfde lid, wordt toegewezen.
2. Het proces-verbaal bevat in ieder geval:
  - a. de namen van de rechters die over de zaak hebben geoordeeld en de griffier;
  - b. de vastgelegde gegevens van het onderzoek op de terechtzitting, bedoeld in artikel 4.2.5.1.
3. Het proces-verbaal wordt door de voorzitter of door een van de rechters die over de zaak hebben geoordeeld en de griffier vastgesteld en ondertekend. Indien de griffier tot een en ander niet in staat is, gebeurt dit zonder zijn medewerking en wordt van zijn verhindering aan het slot van het proces-verbaal melding gemaakt.
4. Als tegen het vonnis een gewoon rechtsmiddel is ingesteld, wordt het proces-verbaal binnen drie maanden na het instellen van dat rechtsmiddel vastgesteld en ondertekend.

5. In de overige gevallen wordt het proces-verbaal zo spoedig mogelijk na de vordering of het verzoek vastgesteld en ondertekend.
6. Zodra het proces-verbaal is ondertekend, kan de verdachte, zijn raadsman of de benadeelde partij daarvan kennisnemen. De voorzitter stelt hun desgevraagd een afschrift ter beschikking.
7. De voorzitter stelt desgevraagd een afschrift aan ieder ander ter beschikking, tenzij dit naar het oordeel van de voorzitter ter bescherming van de belangen van derden die in het proces-verbaal worden genoemd, geheel of gedeeltelijk dient te worden geweigerd. In het laatste geval kan de voorzitter een geanonimiseerd afschrift of een uittreksel van het proces-verbaal ter beschikking stellen.
8. Onder het proces-verbaal zijn begrepen de stukken die daaraan zijn gehecht.

Artikel 4.2.5.3 [nieuw]

1. De voorzitter van de rechtbank kan bepalen dat een op grond van artikel 4.2.1.3 van het onderzoek op de terechtzitting gemaakte beeld- of geluidsopname het proces-verbaal, bedoeld in artikel 4.2.5.2, geheel of gedeeltelijk vervangt.
2. De voorzitter stelt de beeld- of geluidsopname, of het onderdeel daarvan dat het proces-verbaal gedeeltelijk vervangt, desgevraagd ter beschikking van de in artikel 4.2.5.2, zesde lid, genoemde personen. Artikel 4.2.5.2, zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. De terbeschikkingstelling vindt plaats door overdacht met behulp van de elektronische voorziening.
4. De griffier maakt alsnog proces-verbaal op van de terechtzitting of van het gedeelte van de terechtzitting dat door de beeld- of geluidsopname werd vervangen, indien het gerechtshof of de Hoge Raad daarom verzoekt.

Artikel 4.2.5.4 [nieuw]

1. De voorzitter kan na vaststelling en ondertekening van het proces-verbaal beslissen dat daarin bepaalde wijzigingen zullen worden aangebracht.
2. De voorzitter kan in verband met een vordering of verzoek op grond van het eerste lid, een op grond van artikel 4.2.1.3 van het onderzoek op de terechtzitting gemaakte beeld- of geluidsopname ter beschikking stellen van de officier van justitie en de verdachte. Artikel 4.2.5.3, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. Indien de voorzitter de beslissing, bedoeld in het eerste lid, neemt, maakt de griffier een aanvulling op het proces-verbaal, inhoudende de toegestane wijzigingen. De aanvulling wordt vastgesteld en ondertekend overeenkomstig artikel 4.2.5.2, derde lid, en aan het proces-verbaal gehecht.

HOOFDSTUK 3

De beraadslaging en de uitspraak

TITEL 4.3.1

Beraadslaging over het ten laste gelegde feit

Artikel 4.3.1.1 [artikel 348]

De rechtbank onderzoekt op de grondslag van de tenlastelegging en naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting de geldigheid van de tenlastelegging, haar bevoegdheid tot kennisneming van het ten laste gelegde feit en de ontvankelijkheid van de officier van justitie.

Artikel 4.3.1.2 [artikel 349]

Indien het onderzoek, bedoeld in artikel 4.3.1.1, daartoe aanleiding geeft, spreekt de rechtbank de

nietigheid van de tenlastelegging, haar onbevoegdheid of de niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie uit.

Artikel 4.3.1.3 [artikel 350]

Indien het onderzoek, bedoeld in artikel 4.3.1.1 niet leidt tot toepassing van artikel 4.3.1.2 beraadslaagt de rechtbank op de grondslag van de tenlastelegging en naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting over de vraag of bewezen is dat het feit door de verdachte is begaan, en, zo ja, welk strafbaar feit het bewezenverklaarde volgens de wet oplevert. Indien wordt aangenomen dat het feit bewezen en strafbaar is, beraadslaagt de rechtbank over de vraag of een strafuitsluitingsgrond de strafbaarheid van de verdachte wegneemt en over de oplegging van een bij de wet bepaalde straf of maatregel.

Artikel 4.3.1.4 [artikel 351 en nieuw]

1. Acht de rechtbank het ten laste gelegde feit bewezen, het bewezen verklaarde feit een strafbaar feit en de verdachte vanwege dat feit strafbaar, dan legt zij de straf of de maatregel op, die op het feit is gesteld.
2. Indien uit het bewezen verklaarde volgt dat de verdachte één uit meer strafbare feiten heeft begaan, dan kan de rechtbank het bewezen verklaarde feit alternatief kwalificeren indien dat in het belang is van een goede strafrechtspleging. In dat geval kunnen de straffen en maatregelen worden opgelegd die op elk van deze feiten zijn gesteld. Een alternatieve kwalificatie blijft achterwege in het geval beide strafbare feiten niet hetzelfde feit in de zin van artikel 68 van het Wetboek van Strafrecht betreffen.

Artikel 4.3.1.5 [artikel 352]

1. Acht de rechtbank niet bewezen dat de verdachte het hem ten laste gelegde feit heeft begaan, dan spreekt zij hem vrij.
2. Acht de rechtbank het ten laste gelegde feit bewezen, maar het bewezen verklaarde feit geen strafbaar feit of de verdachte vanwege dat feit niet strafbaar, dan ontslaat zij hem van alle rechtsvervolgning ter zake van dat feit. In het geval, bedoeld in artikel 39 van het Wetboek van Strafrecht, kan zij tevens een maatregel opleggen als voorzien in de artikelen 37, 37a, 37b of 77s van het Wetboek van Strafrecht, indien de wettelijke voorwaarden daarvoor zijn vervuld.

Artikel 4.3.1.6 [artikel 301, vierde lid, en nieuw]

1. Ten bezware van de verdachte wordt geen acht geslagen op processtukken die niet ter sprake zijn gebracht tijdens het onderzoek op de terechtzitting, tenzij artikel 4.2.4.1.1, vierde lid, is toegepast.
2. Ten bezware van de verdachte wordt geen acht geslagen op processtukken bestaande uit opnamen van beeld of geluid die niet zijn vertoond of ten gehore gebracht, tenzij artikel 4.2.4.1.1, vierde lid, is toegepast.
3. Aan een beslissing worden geen eigen waarnemingen van de rechter ten grondslag gelegd waarvan het gebruik niet voorzienbaar is.
4. In de gevallen waarin de bijstand van een tolk nodig is, wordt ten bezware van de verdachte geen acht geslagen op hetgeen ter terechtzitting is gesproken of voorgelezen, zonder dat dit voor hem vertolkt is.

TITEL 4.3.2

Bewijs

Artikel 4.3.2.1 [artikel 338 en nieuw]

1. Het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan, dient op wettige bewijsmiddelen te steunen.

2. Het bewijs kan slechts worden aangenomen als buiten redelijke twijfel staat dat de verdachte het feit heeft begaan.
3. Indien de rechtbank er niet van overtuigd is dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan, spreekt hij deze daarvan vrij.

Artikel 4.3.2.2 [artikel 339 en nieuw]

1. Als wettige bewijsmiddelen worden alleen erkend:
  - a. verklaringen van de verdachte;
  - b. verklaringen van een getuige;
  - c. verklaringen van een deskundige;
  - d. schriftelijke stukken;
  - e. opnamen van beeld of geluid;
  - f. eigen waarnemingen van de rechter.
2. Feiten of omstandigheden van algemene bekendheid behoeven geen bewijs.

Artikel 4.3.2.3 [artikel 340, artikel 341, eerste en tweede lid, artikel 342, eerste lid en artikel 343]

1. Onder verklaring van de verdachte wordt verstaan zijn bij het onderzoek op de terechtzitting gedane mededeling van feiten of omstandigheden, hem uit eigen wetenschap bekend.
2. Onder verklaring van een getuige wordt verstaan zijn bij het onderzoek op de terechtzitting gedane mededeling van feiten of omstandigheden die hij zelf heeft waargenomen of ondervonden.
3. Onder verklaring van een deskundige wordt verstaan zijn bij het onderzoek op de terechtzitting gedane mededeling van wat zijn wetenschap en kennis hem leren omtrent datgene wat aan zijn oordeel is onderworpen.
4. Een mededeling van de verdachte, een getuige of een deskundige als in de vorige leden bedoeld die elders dan op de terechtzitting is gedaan, kan tot het bewijs meewerken indien daarvan uit een wettig bewijsmiddel blijkt.
5. Onder eigen waarneming van de rechter wordt verstaan die welke bij het onderzoek op de terechtzitting door hem persoonlijk is gedaan.

Artikel 4.3.2.4 [artikel 341, vierde lid, artikel 342, tweede lid, en artikel 344, tweede lid]

1. Het bewijs dat de verdachte het feit heeft begaan, kan niet uitsluitend worden aangenomen op de mededelingen van de verdachte.
2. Het bewijs dat de verdachte het feit heeft begaan, kan niet uitsluitend worden aangenomen op de mededelingen van één getuige.
3. Het bewijs dat de verdachte het feit heeft begaan, kan worden aangenomen op het proces-verbaal dat in de wettelijke vorm is opgemaakt door een opsporingsambtenaar die daartoe bevoegd is en zijn mededeling weergeeft van feiten of omstandigheden die hij zelf heeft waargenomen of ondervonden.

Artikel 4.3.2.5 [nieuw]

1. Het bewijs dat de verdachte het feit heeft begaan, kan niet in beslissende mate steunen op mededelingen van een persoon die de verdachte niet heeft kunnen ondervragen, tenzij het recht op een eerlijk proces daardoor niet wordt geschonden.
2. Tenzij het recht op een eerlijk proces daardoor niet wordt geschonden, kan het bewijs dat de verdachte het feit heeft begaan niet steunen op mededelingen die de verdachte op grond van een wettelijke verplichting tot het verschaffen van informatie heeft gedaan.

Artikel 4.3.2.6 [artikel 359a, eerste lid, onderdeel b, en nieuw]

1. Indien bij de verkrijging van bewijsmiddelen onrechtmatig is gehandeld, kunnen deze bewijsmiddelen bijdragen aan het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan tenzij het belang van een goede rechtsbedeling zich daar tegen verzet.

2. Indien zonder betrokkenheid van openbaar ministerie en opsporingsambtenaren onrechtmatig is gehandeld, is bewijsuitsluiting in het belang van een goede rechtsbedeling indien de ernst van de inbreuk op rechten van de verdachte zwaarder weegt dan de met veroordeling en bestraffing gemoeide belangen.

3. Indien opsporingsambtenaren onrechtmatig hebben gehandeld, kan het belang van een goede rechtsbedeling meebrengen dat de resultaten worden uitgesloten als bewijs teneinde te bevorderen dat in overeenstemming met de geschonden norm wordt gehandeld.

Processuele sancties "niet-ontvankelijkheid OM" en strafvermindering:

Hieronder zijn de voorgestelde artikelen opgenomen met betrekking tot de sancties niet-ontvankelijkheid van het OM (artikel 3.1.8) en strafvermindering (artikel 44b Sr). Anders dan in het thans geldend recht zijn de verschillende processuele sancties dus niet in één voorschrift in de titel over beraadslaging en uitspraak samengebracht, maar in het wetboek en in de titel waar elk van deze sancties inhoudelijk het beste past. Deze plaatsing komt systematisch juist voor en maakt het bovendien mogelijk om deze drie sancties die behalve overeenkomsten ook wezenlijke verschillen kennen, afzonderlijk te normeren. In het algemeen deel van de memorie van toelichting op Boek 4 (paragraaf 5.3) is een algemene beschouwing opgenomen over de voorgestelde regelingen. In een bijlage bij dit Boek zijn de artikelsgewijze toelichtingen op artikel 3.1.8 en artikel 44b Sr opgenomen.

Artikel 3.1.8. (Boek 3 Sv)

1. Het openbaar ministerie verliest het recht om de verdachte te vervolgen indien ernstig afbreuk is gedaan aan het recht van de verdachte op een eerlijk proces of indien de vervolging ten gevolge van onrechtmatig handelen op een andere grond niet te verenigen is met een goede procesorde.

2. De vervolging doet in ieder geval ernstig afbreuk aan het recht van de verdachte op een eerlijk proces als de verdachte door een opsporingsambtenaar dan wel door een persoon voor wiens handelen een opsporingsambtenaar of het openbaar ministerie verantwoordelijk is, tot het ten laste gelegde strafbare feit is gebracht terwijl zijn opzet daarop tevoren niet was gericht.

3. De vervolging van de verdachte is, behoudens zwaarwegende omstandigheden, niet te verenigen met een goede procesorde indien onjuist of onvolledig verslag wordt gedaan van ernstig onrechtmatig handelen door een opsporingsambtenaar dan wel een persoon voor wiens handelen een opsporingsambtenaar of het openbaar ministerie verantwoordelijk is dat met het ten laste gelegde strafbare feit verband houdt en dit verzuim niet tijdig wordt rechtgezet.

Artikel 44b Wetboek van Strafrecht

Onrechtmatig handelen door het openbaar ministerie of een opsporingsambtenaar leidt tot vermindering van de opgelegde straf indien het daardoor veroorzaakte nadeel langs deze weg kan worden gecompenseerd en strafvermindering in het belang is van een goede rechtsbedeling.

TITEL 4.3.3

Beraadslaging over bijkomende beslissingen

Artikel 4.3.3.1 [artikel 353 en artikel 355]

1. In het geval van toepassing van artikel 9a van het Wetboek van Strafrecht, van oplegging van straf of maatregel, van vrijspraak of ontslag van alle rechtsvervolging neemt de rechtbank een beslissing over de met toepassing van artikel 2.7.2.1.1 inbeslaggenomen voorwerpen ten aanzien waarvan nog geen bevel tot teruggave is gegeven. Deze beslissing laat ieders rechten ten aanzien van het voorwerp onverlet.

2. De rechtbank beveelt, onverminderd artikel 4.3.1.4:

a. de teruggave van het voorwerp aan degene bij wie het in beslag is genomen;

- b. de teruggave van het voorwerp aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt; of
  - c. indien geen persoon als rechthebbende kan worden aangemerkt, de bewaring van het voorwerp ten behoeve van de rechthebbende.
3. Op een bevel als bedoeld in het tweede lid is artikel 2.7.2.4.6 van overeenkomstige toepassing.
  4. De rechtbank kan de teruggave van inbeslaggenomen voorwerpen onder zekerheidstelling bevelen. Artikel 2.7.2.4.7 is van overeenkomstige toepassing.
  5. Indien een uitspraak bij verstek is gedaan kan de rechtbank voorwerpen van de teruggave uitzonderen.

Artikel 4.3.3.2 [artikel 354 en *aanvullingen* uit *Kamerstukken I* 2016/17, 34 372, nr. A (computercriminaliteit III)]

1. In de gevallen, bedoeld in artikel 4.3.3.1, eerste lid, neemt de rechtbank een beslissing over de met toepassing van de artikelen 2.7.5.1 *en* (126cc, *vijfde lid*,) ontoegankelijk gemaakte gegevens indien de desbetreffende maatregelen nog niet zijn opgeheven.
2. De rechtbank kan bevelen dat de gegevens worden vernietigd indien het gegevens betreft:
  - a. met betrekking tot welke of met behulp waarvan een strafbaar feit is begaan;
  - b. die van zodanige aard zijn dat het ongecontroleerde bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang,voor zover de vernietiging noodzakelijk is ter voorkoming van nieuwe strafbare feiten. In alle andere gevallen beveelt de rechtbank dat de gegevens weer ter beschikking worden gesteld van de personen, genoemd in artikel 2.7.5.1, derde lid.
3. *In de gevallen, bedoeld in artikel 4.3.3.1, eerste lid, neemt de rechtbank tevens een beslissing over het bevel, bedoeld in artikel 2.7.5.2 (artikel 125p), indien een dergelijk bevel nog niet is opgeheven.*

Artikel 4.3.3.3 [artikel 354a]

1. Indien ter zake van hetzelfde feit een strafbeschikking is voorafgegaan, doch geen verzet is gedaan, vernietigt de rechter de strafbeschikking indien hij de verdachte vrijspreekt, ontslaat van alle rechtsvervolging of veroordeelt. Indien de rechter de niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie uitspreekt, kan hij de strafbeschikking vernietigen.
2. Indien de strafbeschikking reeds geheel of ten dele ten uitvoer is gelegd, houdt de rechtbank daar bij het bepalen van de op te leggen straf of maatregel rekening mee.

Artikel 4.3.3.4 [artikel 356]

1. Indien de rechtbank valsheid in authentiek geschrift aanneemt, verklaart zij bij de uitspraak het gehele stuk vals of wijst zij aan waarin de valsheid bestaat.
2. Zodra het vonnis onherroepelijk is geworden, stelt de griffier een door hem ondertekende aantekening op het stuk, houdende dat dit geheel of gedeeltelijk vals is verklaard. De aantekening vermeldt het vonnis waarbij dit is geschied.
3. Het tweede lid is niet van toepassing op akten, voorkomende in een register van de burgerlijke stand.
4. Grossen, afschriften of uittreksels van het stuk worden niet uitgegeven, dan met bijvoeging van de daarop gestelde aantekening.

Artikel 4.3.3.5 [artikel 361]

1. Indien over de vordering van de benadeelde partij gelijktijdig met de strafzaak uitspraak dient te worden gedaan, beraadslagt de rechtbank over de ontvankelijkheid van de benadeelde partij, over de gegrondheid van haar vordering en over de verwijzing in de kosten door die partij, de verdachte en, in het in artikel 1.5.3.2, vierde lid bedoelde geval, diens ouders of voogd gemaakt. De beraadslaging over de verwijzing in de kosten vindt ook plaats indien artikel 4.2.3.3 toepassing heeft gevonden.

2. De benadeelde partij zal alleen ontvankelijk zijn in haar vordering indien:
  - a. de verdachte enige straf of maatregel wordt opgelegd, dan wel in geval van toepassing van artikel 9a van het Wetboek van Strafrecht en
  - b. aan haar rechtstreeks schade is toegebracht door het bewezen verklaarde feit of door een strafbaar feit waarvan in de oproeping is meegedeeld dat het door de verdachte is erkend en ter kennis van de rechtbank wordt gebracht en waarmee door de rechtbank bij de strafoplegging rekening is gehouden.
3. Indien behandeling van de vordering van de benadeelde partij naar het oordeel van de rechtbank een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert, kan de rechtbank op verzoek van de verdachte of op vordering van de officier van justitie dan wel ambtshalve bepalen dat de vordering in het geheel of ten dele niet ontvankelijk is en dat de benadeelde partij haar vordering, of het deel van de vordering dat niet ontvankelijk is, slechts bij de burgerlijke rechter kan aanbrengen.
4. Indien de rechtbank de in artikel 1.5.3.2, vierde lid, bedoelde vordering van de benadeelde partij gegrond oordeelt, dan wijst zij de vordering toe ten laste van de ouders of de voogd en veroordeelt zij hen de schade te vergoeden.

Artikel 4.3.3.6 [artikel 361a]

Indien de officier van justitie een vordering heeft ingediend tot het gelasten van gehele of gedeeltelijke tenuitvoerlegging van een met toepassing van artikel 14a van het Wetboek van Strafrecht opgelegde straf of een vordering als bedoeld in artikel 15i, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, dan beraadslaagt de rechtbank over de betekening van deze vordering, haar bevoegdheid om over de vordering te oordelen, over de ontvankelijkheid van de officier van justitie en over de gegrondheid van de vordering.

TITEL 4.3.4

Inhoud van het vonnis

Artikel 4.3.4.1 [artikel 357, artikel 359, eerste lid en nieuw]

1. De rechtbank wijst schriftelijk vonnis.
2. Het vonnis bevat voor zover mogelijk:
  - a. naam en voornamen;
  - b. geboortedatum en geboorteplaats, alsmede
  - c. woon- of verblijfplaatsvan de verdachte.
3. Het vonnis bevat voorts de namen van de rechters door wie het is gewezen en de dag van de uitspraak.
4. Het vonnis bevat het ten laste gelegde en de vordering van de officier van justitie.

Artikel 4.3.4.2 [artikel 358, eerste en tweede lid, artikel 361, vierde en zesde lid, artikel 361a en nieuw]

1. Het vonnis bevat de beslissing van de rechtbank op de vragen in de artikelen 4.3.1.1 en 4.3.1.3 vermeld.
2. Het vonnis bevat tevens, voor zover de artikelen 4.3.3.1 tot en met 4.3.3.6 van toepassing zijn, de daarbij vermelde beslissingen.
3. Het vonnis bevat verder de beslissingen van de rechtbank over de voorlopige hechtenis die volgens de wet op de terechtzitting geschieden, voor zover die beslissingen niet al in de loop van het onderzoek op de terechtzitting zijn genomen.
4. Het vonnis bevat de beslissing op een vordering of een verzoek als bedoeld in artikel 4.2.1.6, eerste lid, voor zover die beslissing niet al in de loop van het onderzoek op de terechtzitting is genomen.

Artikel 4.3.4.3 [artikel 358, derde lid, artikel 359, tweede lid]

1. De beslissingen die in artikel 4.3.4.2 zijn vermeld, zijn met redenen omkleed voor zover dat voor de begrijpelijkheid van die beslissingen noodzakelijk is.
2. Indien de rechtbank in strijd met een door de verdachte uitdrukkelijk voorgedragen standpunt aanneemt dat het ten laste gelegde een bepaald strafbaar feit oplevert of dat een bepaalde strafuitsluitingsgrond of wettelijke strafverminderinggrond niet van toepassing is, dan geeft het vonnis in het bijzonder de redenen op die daartoe hebben geleid.
3. Indien een beslissing van de rechtbank op de vragen die in de artikelen 4.3.1.1 en 4.3.1.3 zijn vermeld afwijkt van een ander door de verdachte uitdrukkelijk voorgedragen standpunt, dan wel van een standpunt dat door de officier van justitie uitdrukkelijk is voorgedragen, dan geeft het vonnis de redenen op die tot die afwijking hebben geleid indien dat standpunt deugdelijk is onderbouwd.
4. Indien de rechtbank in afwijking van een uitdrukkelijk voorgedragen standpunt tot een bewezenverklaring komt, kunnen de redenen die tot die afwijking hebben geleid ook worden opgenomen in de aanvulling bedoeld in artikel 4.3.4.4, derde lid.

Artikel 4.3.4.4 [artikel 359, derde lid, artikel 365a, artikel 365b, eerste lid en artikel 365c, eerste en tweede lid]

1. Het vonnis bevat de uit wettige bewijsmiddelen blijkende redengevende feiten en omstandigheden waar de beslissing dat het ten laste gelegde feit door de verdachte is begaan op steunt.
2. Voor zover de verdachte het bewezenverklaarde heeft bekend, kan een opgave volstaan van de bewijsmiddelen waar de redengevende feiten en omstandigheden uit blijken, tenzij de verdachte nadien anders heeft verklaard.
3. Ingeval aan de verdachte niet een gevangenisstraf wordt opgelegd van meer dan een jaar, behoeven de redengevende feiten en omstandigheden dan wel een opgave van de bewijsmiddelen waar zij uit blijken niet in het vonnis te worden opgenomen. Het vonnis wordt in dat geval aangevuld met een weergave van de uit de bewijsmiddelen blijkende redengevende feiten en omstandigheden dan wel een opgave van de bewijsmiddelen indien binnen drie maanden na de uitspraak een gewoon rechtsmiddel tegen het vonnis wordt aangewend.
4. Aanvulling vindt plaats binnen drie maanden na het aanwenden van het rechtsmiddel. De aanvulling wordt ondertekend door één van de rechters die het vonnis hebben gewezen of, bij hun ontstentenis, door de voorzitter van het bestuur van het gerecht dan wel een door deze aangewezen rechter.
5. Aan een vordering van de officier van justitie of een verzoek van de verdachte om het vonnis aan te vullen wordt gevolg gegeven indien de vordering of het verzoek binnen drie maanden na de uitspraak is gedaan. Aan een zodanig verzoek van de benadeelde partij dan wel van de ouders of voogd van een verdachte jegens wie een vordering van de benadeelde partij zou kunnen worden toegewezen wordt gevolg gegeven tenzij daarmee geen redelijk belang is gediend.

Artikel 4.3.4.5 [artikel 360, eerste en tweede lid]

Indien het gebruik als bewijsmiddel van een verklaring of een schriftelijk stuk dat mededelingen bevat van:

- a. een persoon met een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens,
- b. een persoon die de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt,
- c. een afgeschermd getuige,
- d. een persoon waarvan de identiteitsgegevens niet volledig bekend zijn,
- e. een persoon met wie op grond van artikel 2.10.3.4.2, derde lid, of artikel 2.10.3.4.5 door de officier van justitie een afspraak is gemaakt,
- f. een persoon die de juistheid van die mededelingen later bij een verhoor door een rechter heeft ontkend, of
- g. een persoon die verdacht wordt van het deelnemen aan hetzelfde feit, is betwist, dan geeft het vonnis dan wel de aanvulling bedoeld in artikel 4.3.4.4, derde lid, in het bijzonder de redenen op die tot dat gebruik hebben geleid.

Artikel 4.3.4.6 [artikel 358, vierde lid en artikel 359, vierde, vijfde en zevende lid]

1. Het vonnis vermeldt, in geval van oplegging van straf of maatregel dan wel toepassing van artikel 9a van het Wetboek van Strafrecht, de wettelijke voorschriften waarop deze is gegrond.
2. Het vonnis geeft in het bijzonder de redenen op die de straf hebben bepaald of tot de maatregel hebben geleid.
3. Indien een strafbaar feit dat de verdachte heeft bekend, in de oproeping ter kennis van de rechtbank is gebracht met het oog op het bepalen van de straf, dan blijkt uit het vonnis of daar bij het bepalen van de straf op is gelet.
4. Indien een in Titel IIIA van het Eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht omschreven grond tot vermindering van de opgelegde straf heeft geleid, dan blijkt uit het vonnis in hoeverre deze de straf mee heeft bepaald.
5. Als de maatregel van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege is opgelegd ter zake van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen, dan geeft het vonnis dit onder opgave van redenen aan.
6. Bij toepassing van artikel 9a van het Wetboek van Strafrecht geeft het vonnis in het bijzonder de redenen op die daartoe hebben geleid.

TITEL 4.3.5

Uitspraak van het vonnis

Artikel 4.3.5.1 [artikel 362]

1. Het vonnis wordt uitgesproken op een openbare zitting van de rechtbank. De officier van justitie en de griffier zijn hierbij aanwezig.
2. De uitspraak wordt zo mogelijk gedaan door de voorzitter of door een rechter die over de zaak heeft geoordeeld.
3. Voor de verdachte die tijdens het onderzoek op de terechtzitting door een tolk is bijgestaan en die bij de uitspraak aanwezig is, wordt de uitspraak vertolkt.

Artikel 4.3.5.2 [artikel 363]

1. De verdachte die zich ter zake van het ten laste gelegde feit in voorlopige hechtenis bevindt, is bij de uitspraak aanwezig, tenzij hij daartoe niet in staat is. Een verdachte, anders dan bedoeld in artikel 4.2.1.1a, ten aanzien van wie geen bevel medebrenging is gegeven, kan te kennen geven niet aanwezig te zullen zijn bij de uitspraak.
2. Indien een verdachte als bedoeld in het eerste lid, eerste volzin, niet in staat is bij de uitspraak tegenwoordig te zijn, dan wordt hem zo spoedig mogelijk ter plaatse waar hij zich in voorlopige hechtenis bevindt het vonnis door de griffier voorgelezen, met de kennisgeving, bedoeld in artikel 4.3.5.3. Hiervan wordt door de griffier op het vonnis melding gemaakt.
3. Indien de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt in een ander arrondissement dan dat waar het de berechting heeft plaatsgevonden, kan de voorlezing bedoeld in het tweede lid gedaan worden door de griffier van de rechtbank in het arrondissement waar de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt.

Artikel 4.3.5.3 [artikel 364]

Indien de verdachte bij de uitspraak van het vonnis aanwezig is, geeft de voorzitter hem kennis van het rechtsmiddel dat tegen het vonnis openstaat en van de termijn waarbinnen dat rechtsmiddel kan worden aangewend.

Artikel 4.3.5.4 [artikel 365, eerste en tweede lid]

1. Het vonnis wordt binnen twee dagen na de uitspraak ondertekend door de rechters die over de zaak hebben geoordeeld en door de griffier die bij de beraadslaging tegenwoordig is geweest.
2. Indien één of meer van hen daartoe niet in staat zijn, wordt hiervan aan het einde van het

vonnis melding gemaakt.

TITEL 4.3.6

Terbeschikkingstelling van het vonnis

Artikel 4.3.6.1 [artikel 365, derde en vijfde lid, artikel 366, eerste tot en met derde lid, artikel 366a]

1. De officier van justitie stelt het vonnis na ondertekening ter beschikking aan:
  - a. de verdachte die niet bij de uitspraak aanwezig is geweest of diens raadsman, en
  - b. de benadeelde partij.
2. Terbeschikkingstelling van het vonnis aan de verdachte vindt plaats door betekening indien:
  - a. de oproeping voor de terechtzitting of, indien het onderzoek op de terechtzitting is geschorst, de oproeping voor de nadere terechtzitting niet in persoon is betekend,
  - b. de verdachte niet op de terechtzitting of, indien het onderzoek op de terechtzitting is geschorst, de nadere terechtzitting is verschenen,
  - c. geen sprake is van een omstandigheid waaruit voortvloeit dat de dag van de terechtzitting of, indien het onderzoek op de terechtzitting is geschorst, de nadere terechtzitting de verdachte tevoren bekend was, en,
  - d. de verdachte niet bij de uitspraak aanwezig is geweest.
3. Terbeschikkingstelling van het vonnis aan de verdachte vindt plaats door betekening in persoon indien:
  - a. sprake is van het geval, bedoeld in het tweede lid, en tevens,
  - b. een van de artikelen 14a, 22c, 38v, 77m of 77x van het Wetboek van Strafrecht is toegepast.
4. Onder het vonnis zijn begrepen de stukken die daaraan zijn gehecht. Andere processtukken worden niet ter beschikking gesteld.
5. De officier van justitie stelt het vonnis desgevraagd ter beschikking aan de verdachte die bij de uitspraak aanwezig is geweest.

Artikel 4.3.6.2 [artikel 365, zesde lid, artikel 366, vierde lid, en nieuw]

1. Indien de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, stelt de officier van justitie hem in een voor hem begrijpelijke taal een kennisgeving ter beschikking van:
  - a. de beslissing op grond van artikel 4.3.1.2 dan wel de beslissing tot veroordeling, vrijspraak of ontslag van alle rechtsvervolging;
  - b. indien een veroordeling of ontslag van alle rechtsvervolging is uitgesproken, de benaming van het strafbare feit dat het bewezenverklaarde oplevert met vermelding van de plaats waar en het tijdstip waarop het is begaan;
  - c. indien een straf of maatregel is opgelegd, de opgelegde straf of maatregel, alsmede de wettelijke voorschriften waarop deze is gegrond;
  - d. indien een van de artikelen 14a, 22c, 38v, 77m of 77x van het Wetboek van Strafrecht is toegepast,
    - 1°. alle beslissingen die betrekking hebben op de in de genoemde artikelen bedoelde algemene en bijzondere voorwaarden, vrijheidsbeperkende maatregel of taakstraf;
    - 2°. de datum van ingang van de proeftijd of maatregel, dan wel van de termijn binnen welke de taakstraf moet worden voltooid.
2. Artikel 4.3.6.1, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. Terbeschikkingstelling van de kennisgeving is niet vereist indien de verdachte bij de uitspraak aanwezig is geweest en deze op grond van artikel 4.3.5.1, derde lid, voor hem is vertolkt.

Artikel 4.3.6.3 [artikel 365, vierde lid]

De voorzitter of een andere rechter die over de zaak heeft geoordeeld stelt het vonnis desgevraagd aan ieder ander dan de verdachte, zijn raadsman en de benadeelde partij ter beschikking, tenzij dit naar diens oordeel ter bescherming van de belangen van degene jegens wie

het vonnis is gewezen of van derden die in het vonnis worden genoemd dient te worden geweigerd. In het laatste geval kan een geanonimiseerd vonnis, een deel van het vonnis of een uittreksel daarvan ter beschikking worden gesteld.

TITEL 4.3.7

Herstelbeslissingen

Artikel 4.3.7.1 [nieuw]

1. De rechtbank verbetert op vordering van de officier van justitie, op verzoek van de verdachte of ambtshalve in zijn vonnis een kennelijke rekenfout, schrijffout of andere kennelijke fout die zich voor eenvoudig herstel leent. De rechtbank gaat niet tot de verbetering over dan na de officier van justitie en de verdachte en, in het geval de verbetering de beslissing op diens vordering betreft, de benadeelde partij, zo mogelijk in de gelegenheid te hebben gesteld zich daarover uit te laten.
2. De benadeelde partij en de ouders of voogd van een minderjarige tegen wie een vordering van de benadeelde partij is toegewezen, kunnen de rechtbank verzoeken om herstel in zijn vonnis van een kennelijke fout die zich voor eenvoudig herstel leent in de beslissing op de vordering van de benadeelde partij. De tweede zin van het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.
3. De verbetering wordt op een door de rechter nader te bepalen dag uitgesproken. In het vonnis wordt vermeld op welk vonnis de verbetering betrekking heeft. De artikelen 4.3.5.1, eerste en tweede lid en 4.3.5.4 zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Aan de verdachte wordt een kennisgeving uitgereikt of toegezonden waarin de inhoud van de verbetering is weergegeven. Indien de verbetering de beslissing op de vordering van de benadeelde partij betreft, wordt de kennisgeving eveneens uitgereikt of toegezonden aan de benadeelde partij en de ouders of voogd van een minderjarig kind tegen wie de vordering van de benadeelde partij is toegewezen. Indien de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, wordt de inhoud van de verbetering in een voor hem begrijpelijke taal ter beschikking gesteld.
5. Indien de tenuitvoerlegging van het vonnis reeds was aangevangen, dan kan deze met inachtneming van de verbetering worden voortgezet.
6. Tegen een vonnis houdende een verbetering als omschreven in dit artikel staat geen rechtsmiddel open.

Artikel 4.3.7.2 [nieuw]

1. De rechtbank vult op vordering van de officier van justitie of op verzoek van de benadeelde partij zijn vonnis aan indien hij heeft verzuimd te beslissen over diens vordering of een onderdeel daarvan. De rechtbank gaat niet tot de aanvulling over dan na de officier van justitie en de verdachte zo mogelijk in de gelegenheid te hebben gesteld zich daarover uit te laten.
2. De rechtbank wijst de vordering dan wel het verzoek af indien een aanvang is gemaakt met de behandeling van een rechtsmiddel tegen het vonnis.
3. De aanvulling wordt op een door de rechtbank nader te bepalen dag uitgesproken. In het vonnis wordt vermeld op welk vonnis de aanvulling betrekking heeft. De verdachte wordt voor de uitspraak opgeroepen. Indien de aanvulling de beslissing op de vordering van de benadeelde partij betreft, wordt dag en plaats van de uitspraak schriftelijk medegedeeld aan de benadeelde partij en de ouders of voogd van een minderjarig kind tegen wie de vordering van een benadeelde partij alsnog wordt toegewezen. De artikelen 4.3.5.1 tot en met 4.3.5.4 zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Indien het vonnis houdende de aanvulling buiten de aanwezigheid van de verdachte is uitgesproken, doet de officier van justitie een kennisgeving van het vonnis zo spoedig mogelijk aan hem betekenen. Indien de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, wordt deze mededeling in een voor hem begrijpelijke taal ter beschikking gesteld.
5. Tegen een vonnis dat overeenkomstig de voorgaande leden is aangevuld kan na de uitspraak van de aanvulling en voor de aanvang van de behandeling van een rechtsmiddel tegen het aanvankelijke vonnis naar de regelen van Boek 5 een rechtsmiddel worden aangewend. Een rechtsmiddel dat al tegen het aanvankelijke vonnis was aangewend, richt zich tegen het

aangevulde vonnis.

HOOFDSTUK 4

Berechting door de enkelvoudige kamer

Artikel 4.4.1 [artikel 367, artikel 398 en nieuw]

1. Onder de enkelvoudige kamer wordt in dit hoofdstuk verstaan: de politierechter of de kantonrechter.
2. Op de berechting door de enkelvoudige kamer zijn de hoofdstukken 1 tot en met 3 van toepassing, voor zover in dit hoofdstuk niet anders is bepaald.

Artikel 4.4.2 [artikel 368 en artikel 369]

1. Een strafzaak kan worden behandeld en beslist door de politierechter indien een overtreding of een misdrijf is ten laste gelegd en naar het aanvankelijke oordeel van officier van justitie de zaak van eenvoudige aard is, in het bijzonder ook ten aanzien van het bewijs en de toepassing van de wet, terwijl de te vorderen gevangenisstraf niet meer dan een jaar bedraagt.
2. De politierechter is niet bevoegd tot oplegging van een gevangenisstraf van meer dan een jaar. Hij is evenmin bevoegd tot oplegging van de maatregelen, bedoeld in de artikelen 37a, eerste lid, en 38m van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 4.4.3 [artikel 380, artikel 382, artikel 397 en artikel 398, onderdelen 2°, 3°, 10° en 14°]

1. Een strafzaak kan worden behandeld en beslist door de kantonrechter indien een overtreding is ten laste gelegd, met uitzondering van:
  - a. overtredingen, bedoeld in de artikelen 447c, 447d, 465 tot en met 467 en 468, onderdeel 1°, van het Wetboek van Strafrecht;
  - b. overtredingen inzake belastingen, tenzij het betreft een overtreding van voorschriften met betrekking tot parkeren als bedoeld in artikel 225 van de Gemeentewet;
  - c. overtredingen, bedoeld in de artikelen 10, eerste lid, en 11, eerste lid, van de Opiumwet;
  - d. overtredingen, bedoeld in artikel 19 van de Wet afbreking zwangerschap;
  - e. overtredingen, waarvan de kennisneming bij wet aan een andere rechter dan de kantonrechter is opgedragen;
  - f. overtredingen, begaan door personen die op het tijdstip waarop de vervolging tegen hen is aangevangen de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, indien het feit samenhangt met een overtreding als bedoeld onder a tot en met e.
2. Indien de zaak wordt behandeld door de kantonrechter:
  - a. kan de verdachte, tenzij de rechter beveelt dat hij in persoon zal verschijnen, zich op de terechtzitting doen vertegenwoordigen door een daartoe bij bijzondere volmacht schriftelijk gemachtigde;
  - b. zijn de bepalingen over de voordracht van de zaak door de officier van justitie niet van toepassing;
  - c. hoeft de officier van justitie niet bij de uitspraak aanwezig te zijn;
  - d. hoeft de terbeschikkingstelling van het vonnis, bedoeld in artikel 4.3.6.1, eerste lid, niet plaats te vinden, tenzij:
    - 1°. ten aanzien van de verdachte artikel 14a van het Wetboek van Strafrecht is toegepast, of
    - 2°. een vrijheidsstraf is opgelegd, vervangende vrijheidsstraf daaronder niet begrepen, of
    - 3°. een bijkomende straf is opgelegd, waarbij de ontzetting van bepaalde rechten of de ontzegging van bepaalde bevoegdheden is uitgesproken.

Artikel 4.4.4 [artikel 370 en nieuw]

1. In afwijking van artikel 4.1.1.1, eerste lid, brengt de officier van justitie de strafzaak ter berechting aan door het indienen van een procesinleiding bij de enkelvoudige kamer.
2. Zo spoedig mogelijk na de ontvangst van de procesinleiding bepaalt de rechter die zitting heeft in de enkelvoudige kamer in overleg met de officier van justitie de dag en het tijdstip waarop de terechtzitting plaatsvindt. Artikel 4.1.1.2 is niet van toepassing.
3. De procesinleiding wordt, vergezeld van de oproeping, bedoeld in artikel 4.1.2.3, aan de verdachte betekend.
4. Behalve op hetgeen is vermeld in artikel 4.1.2.3, eerste lid, wordt de verdachte in de oproeping tevens gewezen op:
  - a. zijn recht op rechtsbijstand;
  - b. zijn recht op kennisneming van alle processtukken;
  - c. zijn recht om een bezwaarschrift als bedoeld in artikel 3.3.1 in te dienen, tenzij sprake is van berechting door de kantonrechter.
5. In afwijking van artikel 4.1.2.3, eerste lid, onderdeel c, wordt de verdachte meegedeeld dat hij de rechter die zitting heeft in de enkelvoudige kamer schriftelijk kan verzoeken:
  - a. getuigen en deskundigen voor de terechtzitting te doen oproepen. De verdachte geeft de namen en de woon- of verblijfplaats op, of, indien onbekend, een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de getuige of deskundige;
  - b. te bevelen dat de officier van justitie zo nauwkeurig mogelijk omschreven stukken bij de processtukken zal voegen dan wel stukken van overtuiging over zal leggen.
6. Op door de verdachte ingediende verzoeken is artikel 4.1.1.4, vierde tot en met zevende lid, van overeenkomstige toepassing.
7. Indien de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, wordt hem een schriftelijke vertaling van de procesinleiding en de oproeping verstrekt, dan wel wordt hem daarvan in een voor hem begrijpelijke taal schriftelijk mededeling gedaan.
8. Indien de verdachte in verband met de zaak waarop de procesinleiding betrekking heeft van zijn vrijheid is beroofd op grond van een bevel tot ophouden voor onderzoek, tot inverzekeringstelling of tot voorlopige hechtenis, is de termijn van oproeping ten minste drie dagen.

Artikel 4.4.5 [nieuw]

De enkelvoudige kamer kan de zaak vóór de aanvang van de terechtzitting verwijzen. Hij stelt de officier van justitie daarvan in kennis. Hij beveelt de kennisgeving aan de verdachte, diens raadsman, de benadeelde partij, het slachtoffer, diens vertegenwoordiger of de nabestaande en aan de tolken, getuigen en deskundigen. Artikel 1.2.1.7, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.4.6 [artikel 282a, tweede en derde lid]

1. Indien de meervoudige kamer de zaak naar de enkelvoudige kamer heeft verwezen, wordt de behandeling op de gewone wijze voortgezet, met dien verstande dat de beraadslaging, bedoeld in de artikelen 4.3.1.1 en 4.3.1.3, mede geschiedt naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting door de meervoudige kamer, zoals dit volgens het proces-verbaal van die terechtzitting heeft plaatsgehad. Artikel 4.2.4.9.5, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
2. Indien degene die zitting heeft in de enkelvoudige kamer deel uitmaakte van de meervoudige kamer op het moment van de verwijzing, wordt het onderzoek hervat alsof geen wijziging van samenstelling van de rechtbank heeft plaatsgevonden. In het andere geval beveelt de enkelvoudige kamer dat het onderzoek op de terechtzitting opnieuw wordt aangevangen, tenzij de officier van justitie en de verdachte instemmen met hervatting in de stand waarin het onderzoek zich op het tijdstip van de verwijzing bevond.

Artikel 4.4.7 [artikel 372 en nieuw]

1. Indien de verdachte is opgeroepen met toepassing van de termijn van oproeping, bedoeld in artikel 4.4.4, zesde lid, en hij bij zijn eerste verschijning op de terechtzitting in het belang van zijn

verdediging uitstel verzoekt, schorst de enkelvoudige kamer het onderzoek voor bepaalde tijd, indien het verzoek hem redelijk voorkomt.

2. In afwijking van artikel 4.2.2.9, eerste lid, onderdeel b, beveelt de enkelvoudige kamer de oproeping van getuigen waarom op grond van artikel 4.4.4, vijfde lid, onderdeel a, voorafgaand aan de terechtzitting is verzocht, maar welk verzoek niet is ingewilligd, indien de verdachte hierom verzoekt of de enkelvoudige kamer de oproeping wenselijk oordeelt.

Artikel 4.4.8 [artikel 379, eerste en tweede lid, artikel 380, artikel 396, artikel 397 en nieuw]

1. De enkelvoudige kamer is bevoegd een schriftelijk vonnis te wijzen. Op vordering van de officier van justitie of op verzoek van de verdachte of de benadeelde partij is hij daartoe verplicht, tenzij daarmee naar zijn oordeel geen redelijk belang is gediend.

2. In afwijking van artikel 4.3.4.1, vierde lid, kan voor de inhoud van de tenlastelegging naar de procesinleiding verwezen worden. Vermelding van de vordering van de officier van justitie kan achterwege blijven.

3. In afwijking van artikel 4.3.4.4, tweede lid, kan in alle gevallen met een opgave van bewijsmiddelen worden volstaan.

4. Een schriftelijk vonnis mag in geen geval later uitgesproken worden dan op de veertiende dag na de sluiting van het onderzoek.

5. Indien de rechter die over de zaak heeft geoordeeld tot de uitspraak van het schriftelijk vonnis buiten staat is, wordt de uitspraak gedaan door een andere rechter van dezelfde rechtbank.

Artikel 4.4.9 [artikel 378 en artikel 395]

1. Indien geen schriftelijk vonnis wordt gewezen, wijst de enkelvoudige kamer hetzij onmiddellijk, hetzij diezelfde dag op een door hem bij de sluiting van het onderzoek te bepalen uur mondeling vonnis.

2. Het vonnis wordt in het proces-verbaal van de terechtzitting aangetekend:

a. indien de enkelvoudige kamer dit ambtshalve, op de vordering van de officier van justitie of op het verzoek van de verdachte bij de uitspraak bepaalt,

b. indien de officier van justitie, de verdachte, dan wel de benadeelde partij uiterlijk drie maanden na de uitspraak daartoe een vordering indient of het verzoek doet,

c. indien een gewoon rechtsmiddel tegen het vonnis is ingesteld, tenzij dit meer dan drie maanden na de uitspraak is gebeurd.

d. indien het vonnis bij verstek is gewezen, de oproeping niet in persoon betekend is en zich geen omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat de dag van de terechtzitting of nadere terechtzitting aan de verdachte bekend was, terwijl op de terechtzitting getuigen of deskundigen zijn gehoord dan wel een benadeelde partij zich in het strafproces heeft gevoegd.

3. Titel 4.3.4, met uitzondering van artikel 4.3.4.1, eerste lid, en artikel 4.4.8, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.4.10 [artikel 378a, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, en artikel 395a]

1. Behoudens indien schriftelijk vonnis wordt gewezen of het mondeling vonnis in het proces-verbaal van de terechtzitting wordt aangetekend, blijft het opmaken van het proces-verbaal van de terechtzitting achterwege en wordt de uitspraak binnen twee dagen op een bij de kopie van de oproeping te voegen stuk aangetekend.

2. De aantekening vermeldt in ieder geval:

a. de naam van de rechter, de dag van de uitspraak en of de uitspraak bij verstek of op tegenspraak is gedaan;

b. indien een veroordeling is uitgesproken, het strafbare feit dat het bewezenverklaarde oplevert;

c. de opgelegde straf of maatregel, alsmede de wettelijke voorschriften waarop deze is gegrond;

d. de in de artikelen 4.3.3.1, eerste tot en met vierde lid, 4.3.3.2, 4.3.3.3, 4.3.3.5 en 4.3.3.6 vermelde beslissingen, indien deze artikelen van toepassing zijn.

3. De aantekening wordt door de enkelvoudige kamer gewaarmerkt. Zodra de aantekening is

gewaarmerkt, kunnen de verdachte en de benadeelde partij daarvan kennis nemen; de griffier verstrekt desgevraagd een afschrift van de aantekening.

4. Wordt alsnog toepassing gegeven aan artikel 4.4.9, tweede lid, onderdeel b of c, dan komt de aantekening te vervallen. De griffier haalt de aantekening dan door.

ARTIKEL II

Deze wet wordt aangehaald als: Vaststellingswet Boek 4 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Berechting).

ARTIKEL III

De inwerkingtreding van deze wet wordt bij wet geregeld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie en Veiligheid,

De Minister voor Rechtsbescherming,